

**STARTNOTITIE MER
RECREATIEGEBIED
HEERHUGOWAARD-ZUID**

Project: 1101837

Opgesteld door : mevr. drs. A.M. Hopman
Gezien door : drs. A.L. de Jong
Initiatiefnemer : Gemeente Heerhugowaard
Opdrachtgever : Gemeente Heerhugowaard
Datum : 11 september 2000

BIJLAGEN

- 1 - HAL-gebied, Heerhugowaard-Zuid en het studiegebied
- 2 - Heerhugowaard-Zuid, huidige topografie plus gebiedsindeling
- 3 - Heerhugowaard-Zuid, toekomstige situatie
- 4 - Planconcept Heerhugowaard-Zuid
- 5 - Hoofdstructuur langzaam verkeer
- 6 - Hoofdstructuur openbaar vervoer
- 7 - Hoofdstructuur autoverkeer

Kwaliteitszorgsysteem:

De afdelingen bodem, geotechniek en veldwerk van OMEGAM voldoen aan de kwaliteitsnorm ISO-9002 (certificaatnummer 31529 van BVQI).

Het laboratorium van OMEGAM is ingeschreven in het STERLAB-register voor laboratoria onder nummers L86 en L167 voor gebieden als nader omschreven in de erkenning.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
1.1 Algemeen	1
1.2 Leeswijzer	2
2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	2
2.1 probleemstelling	2
2.2 doelstelling	3
3. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	3
3.1 Het wettelijk kader	3
3.3 Het provinciaal beleid	4
3.4 Het gemeentelijk beleid	4
3.5 De te volgen procedure	5
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT	6
4.1 Algemeen	6
4.2 Het initiatief	7
4.2.1 De Druiplanden	7
4.2.2 Huygendijkbos	7
4.2.3 De Waterring	8
4.2.4 De Middenweg	9
4.2.5 De Oosttangent	9
4.3 Ontsluiting, verkeer en vervoer	9
5. ALTERNATIEVEN	10
6. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU	11
6.1 Abiotisch milieu	12
6.2 landschap en ruimtegebruik	12
6.3 Ecologie	13
6.3.1. Flora	13
6.3.2. Fauna (eveneens gebaseerd op het bovengenoemde uit 1996)	15
6.4 Milieuhygiënische aspecten	16
7. EFFECTBESCHRIJVING	16
7.1 Algemeen	16
7.2 Het abiotisch milieu	17
7.3 Landschap en ruimtegebruik	17
7.4 Ecologie (flora en fauna)	17
7.5 Milieuhygiënische aspecten	17
7.6 Waterkwaliteit	18
7.7 Overige aspecten	18
8. OVERIGE OPMERKINGEN	19

Kwaliteitszorgsysteem:

De afdelingen bodem, geotechniek en veldwerk van OMEGAM voldoen aan de kwaliteitsnorm ISO-9002 (certificaatnummer 31529 van BVQI).

Het laboratorium van OMEGAM is ingeschreven in het STERLAB-register voor laboratoria onder nummers L86 en L167 voor gebieden als nader omschreven in de erkenning.

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

Voor u ligt de startnotitie voor het MER recreatiegebied Heerhugowaard-Zuid. De startnotitie is het eerste product in de m.e.r.-procedure. De milieu-effectrapportageplichtige activiteit bestaat uit het voornemen om in de Polder Heerhugowaard, momenteel agrarisch gebied, een recreatiegebied groter dan 50 ha (circa 180 ha) te realiseren. De verwachting is dat het aantal bezoekers per jaar onder de 500.000 op circa 400.000 ligt. Het initiatief is dus niet op basis van het bezoekersaantal m.e.r.-plichtig. De bestemmingsplanherziening die nodig is voor de realisering van het initiatief is het ruimtelijke plan waaraan het milieu-effectrapport (MER) is gekoppeld. Het MER is dus een noodzakelijk document voor de vaststelling van deze bestemmingsplanherziening. Zowel de startnotitie als het MER worden door of onder de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer (gemeente Heerhugowaard in de vorm van de gemeenteraad, hiervoor vertegenwoordigd door de afdeling civiele techniek) opgesteld. Tevens is de gemeente Heerhugowaard (de gemeenteraad, hierbij geadviseerd door de afdeling milieu) bevoegd gezag in deze. Het bestemmingsplan zal door de provincie Noord-Holland (Gedeputeerde Staten) moeten worden goedgekeurd.

De gemeente Heerhugowaard vormt, tezamen met de gemeenten Alkmaar en Langedijk het HAL-gebied (zie ook bijlage 1). In de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra is aan het HAL-gebied de status van stadsgewest toegekend. Dit betekent dat in dit stadsgewest een bundeling van de groei van het aantal woningen, van werkgelegenheid en van voorzieningen dient plaats te vinden. Met deze bundeling van functies wordt beoogd de groei van de mobiliteit te beperken, het stedelijk draagvlak te ondersteunen en de verdere verstedelijking van het platteland te beperken.

Door de gemeentebesturen van Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk is een aantal keuzes gemaakt. De omvang van de verstedelijking en ook de richting daarvan zijn bepaald: ruim 10.000 woningen op nieuwe locaties tussen nu en 2005 in een compact HAL-model. In het kader van het streekplan is een locatie-MER voor de woningbouw opgesteld. In dat MER wordt een onderbouwing voor de verdeling van de nieuw te realiseren woongebieden in het HAL-gebied gegeven.

Van de te realiseren woningen zullen er circa 2.600 in Heerhugowaard-Zuid worden gerealiseerd (verdeeld over vier plandelen). De ontwikkelingen in Heerhugowaard-Zuid dienen zich vooral te richten op lokale en HAL-voorzieningen in de sfeer van vrije tijd, educatie en zorg.

In een provinciale verkenning van eind 1991 voor het gehele HAL-gebied wordt gesproken over een groene, blauwe en rode loper. Deze staan respectievelijk voor recreatie/landschap, recreatie/water en verstedelijking. De groene loper verbindt Heerhugowaard-Zuid met Geestmerambacht, de blauwe loper heeft het kanaal Omval-Kolhorn als ruggengraat en het hoofdelement van de rode loper wordt gevormd door de rail-as; dit is de spoorlijn Alkmaar-Heerhugowaard. De kruising van de drie lopers ligt in het plangebied Heerhugowaard-Zuid.

In de Globale Ruimtelijke Verkenning (juni 1998 aanvaard door de gemeente Heerhugowaard) is het concept voor het gebied Heerhugowaard-Zuid gedetailleerd en is een planconcept getekend. Hieruit blijkt dat binnen de planontwikkeling in Heerhugowaard-Zuid de volgende deelgebieden zijn te onderscheiden:

A stedelijk gebied

B recreatiegebied

2000-09-11/AH/SY	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle 	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 1 van 19

Het stedelijk gebied (deelgebied A) is vervolgens opgedeeld in vier plandelen:

- plandeel 1 deelgebied de "Steigers"
- plandeel 2 een compact stadje, centraal in het plangebied Heerhugowaard-Zuid
- plandeel 3 de "Glazen Stad"
- plandeel 4 de "Eilanden"

De samenhang tussen de deelgebieden A en B en de plandelen 1 t/m 4 is geregeld in het structuurplan, dat 13 juni jl in de gemeenteraad is vastgesteld.

De voorliggende startnotitie betreft het recreatiegebied (deelgebied B). Voor het recreatiegebied Heerhugowaard Zuid is inmiddels een Ruimtelijk Programma van Eisen (juni 1999) beschikbaar. Het plangebied Heerhugowaard-Zuid, met daarin de deelgebieden A1 t/m A4 en B, is weergegeven in de bijlagen 2 en 3 (huidige en toekomstige situatie).

1.2 Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken wordt specifieker op de relevante kenmerken van het plangebied, het voornemen en de procedure ingegaan.

In hoofdstuk 2 worden de probleemstelling en het doel uiteengezet.

In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van het beleidskader op rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau, de reeds genomen besluiten en de te doorlopen procedure.

Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de voorgenomen activiteit (het voorkeursalternatief). In een aparte paragraaf wordt ingegaan op de wijze waarop ontsluiting van het plangebied zal plaatsvinden.

In hoofdstuk 5 worden de alternatieven op een rijtje gezet.

Hoofdstuk 6 besteed aandacht aan de huidige toestand van het plangebied terwijl in hoofdstuk 7 wordt aangegeven in welke milieu-compartimenten effecten te verwachten zijn en hoe hier in het MER mee kan worden omgegaan.

Waar mogelijk wordt de gegeven informatie ondersteund door kaarten, welke zijn opgenomen als bijlage achter de tekst.

2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

2.1 probleemstelling

Voor het HAL-gebied geldt een woningbouwtaakstelling van 10.000 tot 15.000 woningen. In de inleiding (paragraaf 1.1.) is reeds vermeld dat behalve een toename van het aantal woningen ook uitbreiding moet plaatsvinden op het gebied van werkgelegenheid en voorzieningen. Dit om de groei van de mobiliteit te beperken.

Het landelijk gebied van Noord-Kennemerland maakt ook deel uit van de Randstadgroenstructuur, zoals die in de VINEX (Vierde Nota voor de Ruimtelijke Ordening Extra) is beschreven.

De verstedelijkingsopgave van het HAL-gebied en de gewenste groene structuur vormen twee kanten van één medaille. Zonder een groene contramal met een hoge kwaliteit krijgt de verstedelijkingsopgave niet het perspectief dat nodig is voor een duurzame en aantrekkelijke nieuwe stedelijkheid die onder meer beoogd

2000-09-11/AB/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle 	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn 2 van 19

Het stedelijk gebied (deelgebied A) is vervolgens opgedeeld in vier plandelen:

- plandeel 1 deelgebied de "Steigers"
- plandeel 2 een compact stadje, centraal in het plangebied Heerhugowaard-Zuid
- plandeel 3 de "Glazen Stad"
- plandeel 4 de "Eilanden"

De samenhang tussen de deelgebieden A en B en de plandelen 1 t/m 4 is geregeld in het structuurplan, dat 13 juni jl in de gemeenteraad is vastgesteld.

De voorliggende startnotitie betreft het recreatiegebied (deelgebied B). Voor het recreatiegebied Heerhugowaard Zuid is inmiddels een Ruimtelijk Programma van Eisen (juni 1999) beschikbaar. Het plangebied Heerhugowaard-Zuid, met daarin de deelgebieden A1 t/m A4 en B, is weergegeven in de bijlagen 2 en 3 (huidige en toekomstige situatie).

1.2 Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken wordt specifiek op de relevante kenmerken van het plangebied, het voornemen en de procedure ingegaan.

In hoofdstuk 2 worden de probleemstelling en het doel uiteengezet.

In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van het beleidskader op rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau, de reeds genomen besluiten en de te doorlopen procedure.

Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de voorgenomen activiteit (het voorkeursalternatief). In een aparte paragraaf wordt ingegaan op de wijze waarop ontsluiting van het plangebied zal plaatsvinden.

In hoofdstuk 5 worden de alternatieven op een rijtje gezet.

Hoofdstuk 6 besteed aandacht aan de huidige toestand van het plangebied terwijl in hoofdstuk 7 wordt aangegeven in welke milieu-compartimenten effecten te verwachten zijn en hoe hier in het MER mee kan worden omgegaan.

Waar mogelijk wordt de gegeven informatie ondersteund door kaarten, welke zijn opgenomen als bijlage achter de tekst.

2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

2.1 probleemstelling

Voor het HAL-gebied geldt een woningbouwtaakstelling van 10.000 tot 15.000 woningen. In de inleiding (paragraaf 1.1.) is reeds vermeld dat behalve een toename van het aantal woningen ook uitbreiding moet plaatsvinden op het gebied van werkgelegenheid en voorzieningen. Dit om de groei van de mobiliteit te beperken.

Het landelijk gebied van Noord-Kennemerland maakt ook deel uit van de Randstadgroenstructuur, zoals die in de VINEX (Vierde Nota voor de Ruimtelijke Ordening Extra) is beschreven.

De verstedelijkingsopgave van het HAL-gebied en de gewenste groene structuur vormen twee kanten van één medaille. Zonder een groene contramal met een hoge kwaliteit krijgt de verstedelijkingsopgave niet het perspectief dat nodig is voor een duurzame en aantrekkelijke nieuwe stedelijkheid die onder meer beoogd

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle 	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 2 van 19

wordt in de structuurschets voor het HAL-gebied.

Het te verstedelijken gebied binnen en rond Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk groeit in de komende jaren met zo'n 400 hectare. Het wordt wenselijk geacht om binnen deze regio ongeveer dezelfde omvang te realiseren in een nieuw in te richten groene structuur. Daarbinnen kan zowel in recreatiebehoefte van de (nieuwe) bewoners van het gebied op een passende wijze worden voorzien alsook een ecologische en landschappelijke structuur worden aangeboden die bijdraagt aan de vergroting van de omgevingskwaliteit.

Een derde aspect is dat kwantitatieve uitbreidingen in de sfeer van recreatie en toerisme in de kustzone niet meer mogelijk is. Bovendien kan kwalitatieve verbetering in de kustzone leiden tot een te grote drukte daar. Uitbreiding van de mogelijkheden voor recreatie en toerisme buiten de kustzone kan de druk op de kustzone verminderen. Nieuwe voorzieningen in de regio dienen dan ook een hoge eigen kwaliteit te hebben. Voor de gemeente Heerhugowaard, zelf geen kustgemeente, heeft het ontlasten van de kustzone echter geen prioriteit. Het terugdringen van de mobiliteit staat voorop. In dat kader is het eveneens niet gewenst als de bewoners van HAL-gebied bij voorkeur naar de kust gaan om te recreëren. Kortom, door een kwalitatief hoogwaardig recreatiegebied te realiseren worden twee doelen gediend.

Samengevat kan de volgende vraagstelling worden geformuleerd:

Indien het woningaantal wordt uitgebreid, zonder dat ook voorzieningen op het gebied van recreatie worden getroffen, zal men grotere afstanden moeten afleggen om te kunnen recreëren. En dat terwijl het terugdringen van de mobiliteit juist één van de speerpunten van het beleid is. Voorts zal zonder aandacht voor landschap en ecologie, voornamelijk sprake zijn van verstedelijking. Een te grote verstedelijking komt niet ten goede aan de omgevingskwaliteit. Tot slot geldt dat om te voorkomen dat (nieuwe) bewoners toch in de kustzone zullen gaan recreëren, een nieuw recreatiegebied voldoende eigen kwaliteit dient te bezitten.

2.2 doelstelling

Het doel van de voorgenomen activiteit is het realiseren van een recreatiegebied bestaande uit een landschap van water, eilanden, rietoever, moeras en bos. Dit recreatiegebied dient:

- goed bereikbaar te zijn voor de bewoners van het HAL-gebied,
- een ecologische en landschappelijke structuur te bieden die bijdraagt aan de vergroting van de omgevingskwaliteit waardoor de woonkwaliteit in de regio wordt verhoogd,
- bij te dragen aan de kwaliteit van het toeristisch/recreatief product in Noord-Kennemerland.

3. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

3.1 Het wettelijk kader

De belangrijkste wetten die van toepassing zijn op het voorgenomen initiatief zijn:

- Wet op de ruimtelijke ordening (WRO)
- Wet milieubeheer, Besluit milieu-effectrapportage

Wet op de ruimtelijke ordening

Op grond van de WRO zijn de gemeenten verplicht een bestemmingsplan voor het landelijk gebied vast te stellen. Voor de onderzoekslocatie is een bestemmingsplan uit 1972, partieel herzien in 1978, van kracht. Ten behoeve van de geplande ontwikkelingen is een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding. Dit nieuwe bestemmingsplan moet worden goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 3 van 19

wordt in de structuurschets voor het HAL-gebied.

Het te verstedelijken gebied binnen en rond Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk groeit in de komende jaren met zo'n 400 hectare. Het wordt wenselijk geacht om binnen deze regio ongeveer dezelfde omvang te realiseren in een nieuw in te richten groene structuur. Daarbinnen kan zowel in recreatiebehoefte van de (nieuwe) bewoners van het gebied op een passende wijze worden voorzien alsook een ecologische en landschappelijke structuur worden aangeboden die bijdraagt aan de vergroting van de omgevingskwaliteit.

Een derde aspect is dat kwantitatieve uitbreidingen in de sfeer van recreatie en toerisme in de kustzone niet meer mogelijk is. Bovendien kan kwalitatieve verbetering in de kustzone leiden tot een te grote drukte daar. Uitbreiding van de mogelijkheden voor recreatie en toerisme buiten de kustzone kan de druk op de kustzone verminderen. Nieuwe voorzieningen in de regio dienen dan ook een hoge eigen kwaliteit te hebben. Voor de gemeente Heerhugowaard, zelf geen kustgemeente, heeft het ontlasten van de kustzone echter geen prioriteit. Het terugdringen van de mobiliteit staat voorop. In dat kader is het eveneens niet gewenst als de bewoners van HAL-gebied bij voorkeur naar de kust gaan om te recreëren. Kortom, door een kwalitatief hoogwaardig recreatiegebied te realiseren worden twee doelen gediend.

Samengevat kan de volgende vraagstelling worden geformuleerd:

Indien het woningaantal wordt uitgebreid, zonder dat ook voorzieningen op het gebied van recreatie worden getroffen, zal men grotere afstanden moeten afleggen om te kunnen recreëren. En dat terwijl het terugdringen van de mobiliteit juist één van de speerpunten van het beleid is. Voorts zal zonder aandacht voor landschap en ecologie, voornamelijk sprake zijn van verstedelijking. Een te grote verstedelijking komt niet ten goede aan de omgevingskwaliteit. Tot slot geldt dat om te voorkomen dat (nieuwe) bewoners toch in de kustzone zullen gaan recreëren, een nieuw recreatiegebied voldoende eigen kwaliteit dient te bezitten.

2.2 doelstelling

Het doel van de voorgenomen activiteit is het realiseren van een recreatiegebied bestaande uit een landschap van water, eilanden, rietoever, moeras en bos. Dit recreatiegebied dient:

- goed bereikbaar te zijn voor de bewoners van het HAL-gebied,
- een ecologische en landschappelijke structuur te bieden die bijdraagt aan de vergroting van de omgevingskwaliteit waardoor de woonkwaliteit in de regio wordt verhoogd,
- bij te dragen aan de kwaliteit van het toeristisch/recreatief product in Noord-Kennemerland.

3. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

3.1 Het wettelijk kader

De belangrijkste wetten die van toepassing zijn op het voorgenomen initiatief zijn:

- Wet op de ruimtelijke ordening (WRO)
- Wet milieubeheer, Besluit milieu-effectrapportage

Wet op de ruimtelijke ordening

Op grond van de WRO zijn de gemeenten verplicht een bestemmingsplan voor het landelijk gebied vast te stellen. Voor de onderzoekslocatie is een bestemmingsplan uit 1972, partieel herzien in 1978, van kracht. Ten behoeve van de geplande ontwikkelingen is een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding. Dit nieuwe bestemmingsplan moet worden goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland.

2000-09-11/AH/S	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 3 van 19

Wet milieubeheer, Besluit milieu-effectrapportage

Op grond van de Wet milieubeheer, Besluit milieu-effectrapportage, dient voor de besluitvormingsprocedure inzake de herziening van het bestemmingsplan in dit geval een milieu-effectrapport te worden opgesteld. Het voorgenomen initiatief valt onder categorie 10.1 van de m.e.r.-plichtige activiteiten: "de aanleg van een recreatieve of toeristische voorziening met een oppervlakte groter dan 50 ha."

3.2 Het rijksbeleid

Het ruimtelijk en milieubeleid van de rijksoverheid is neergelegd in een groot aantal plannen en nota's. De belangrijkste hiervan die randvoorwaarden of beperkingen zouden kunnen stellen aan de herziening van het bestemmingsplan voor de onderzoekslocatie, zijn:

- Vierde nota ruimtelijke ordening extra (VINEX),
- Nationaal Milieubeleidsplan (NMP3),
- Nationaal Natuurbeleidsplan,
- Vierde nota waterhuishouding,
- Tweede Structuurschema Verkeer & Vervoer,
- Structuurschema Groene ruimte.

In het MER worden de belangrijkste, voor het onderzoeksgebied van toepassing zijnde beleidsuitgangspunten en de consequenties daarvan voor de aanleg van het recreatiegebied verwoord.

3.3 Het provinciaal beleid

Provinciale beleidsstukken die voorwaarden stellen aan de plannen voor het recreatiegebied zijn:

- Structuurvisie Noord-Holland 2015,
- Streekplan Noord-Holland-Noord
- Provinciaal Milieubeleidsplan
- Nota Waterhuishouding / Waterhuishoudingsplan "Stilstaan bij Stromen"
- Beleidsnota Natuur en Landschap
- Nota Bodembeschermingsgebieden
- Grondwaterbeschermingsplan
- Milieu-Effectrapport woningbouwlocaties HAL-gebied

In het MER worden de belangrijkste, voor het onderzoeksgebied van toepassing zijnde beleidsuitgangspunten en de consequenties daarvan voor de aanleg van het recreatiegebied verwoord.

3.4 Het gemeentelijk beleid

Voor het plangebied is momenteel het bestemmingsplan "Landelijk Gebied 1972" van kracht. Hierin is aangegeven dat voor het grootste deel van het studiegebied de bestemming "agrarische doeleinden II" geldt. Dit betekent dat deze gronden bestemd zijn voor agrarisch gebruik en voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf ter plaatse nodige agrarische bedrijfsgebouwen.

Met de komst van de VINEX en de hiermee samenhangende doelstelling 10.000 tot 15.000 woningen in het HAL-gebied te realiseren, zijn ook voor de polder Heerhugowaard-Zuid nieuwe ontwikkelingen in gang gezet. In juli 1995 is de HAL-structuurvisie, waarin de ontwikkelingsvisie voor het gehele HAL-gebied is verwoord, vastgesteld in de gemeenteraden van Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk. Hierin werd het HAL-middengebied (Heerhugowaard-Zuid) een specifieke rol toegekend.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 4 van 19

De ontwikkeling van Heerhugowaard-Zuid kent vier fasen:

- De onderzoeksfase

In deze fase heeft de inventarisatie op het gebied van structuurbepalende elementen plaatsgevonden. Deze fase is afgesloten met een Nota van Uitgangspunten.

- De haalbaarheidsfase

Tijdens deze fase is de financiële en technische haalbaarheid van de woongebieden en het recreatiegebied getoetst. Hiertoe is door de gemeente Heerhugowaard een concept Globaal Ruimtelijke Verkenning voor de polder Heerhugowaard-Zuid opgesteld. Dat is op 20 mei 1998 op een informatieavond aan belangstellenden toegelicht en heeft op het gemeentehuis ter inzage gelegen. Hierop is de mogelijkheid geboden voor de indiening van zienswijzen. Deze zienswijzen zijn waar mogelijk en gewenst gehonoreerd. Dit heeft in juni 1998 geleid tot aanvaarding in de Raadscommissie Stadsontwikkeling van de concept Globaal Ruimtelijke Verkenning (GRV), aangevuld met een nota van wijzigingen.

Op basis van de "GRV" zijn Programma's van Eisen ("PVE") voor het stedelijk- en het recreatiegebied opgesteld. Deze zijn in de maand juli 1999, voorzien van een aantal wijzigingen, vastgesteld in de Raadscommissie Stadsontwikkeling.

In december 1999 is het Structuurplan Heerhugowaard-Zuid verschenen. De beleidsvoornemens van dit structuurplan volgen de beleidsvoornemens uit de "GRV". Ze zijn aangevuld met de nieuwe inzichten die voortgekomen zijn uit de "PVE's".

- De ontwikkelingsfase (onlangs gestart)

Tijdens deze fase wordt het stedenbouwkundig programma van eisen uitgewerkt in een stedenbouwkundig plan en het recreatief programma van eisen in een groen inrichtingsplan. De fase mondt uit in uitwerkingsplannen.

- De realisatiefase

De daadwerkelijke realisatie van de bestemmingen.

Behalve de hierboven genoemde gemeentelijke beleidsstukken dient bij het opstellen van het MER rekening te worden gehouden met:

- het gemeentelijk milieubeleidsplan 1999-2002
- het vigerende bestemmingsplan
- het concept-bestemmingsplan voor plandeel A1 van het woongebied (alleen voor plandeel A1 is een concept-bestemmingsplan beschikbaar; deze wordt na de zomervakantie in de gemeenteraad behandeld)

Voor de plandelen 2 t/m 4 is nog niet gestart met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan. Bij het opstellen van het MER zal het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (stedelijk gebied) als uitgangspunt dienen.

Tot slot wordt hier vermeld dat het tracé van de Zuidelijke Ontsluitingsweg al reeds sinds lange tijd in het landelijk gebied van Heerhugowaard is opgenomen. Het vormt een onderdeel van het bestemmingsplan voor de Oostelijke Ontsluitingsweg zoals deze door de provincie Noord-Holland is vastgesteld. Het is momenteel niet duidelijk of deze door de provincie vastgestelde weg ook daadwerkelijk gerealiseerd zal worden. Ten behoeve van de ontsluiting van het recreatiegebied wordt nu het deel van de Zuidelijke Ontsluitingsweg tussen het Nollencircuit en de Oosttangent wel gerealiseerd, echter als onderdeel van het recreatiegebied.

3.5

De te volgen procedure

De startnotitie, waarin een aantal wettelijk verplichte onderwerpen aan de orde dient te komen, vormt de basis voor de door het bevoegd gezag, de gemeenteraad van Heerhugowaard, op te stellen richtlijnen waaraan het MER moet voldoen. De m.e.r.-procedure begint met het ter visie leggen van de startnotitie. Tevens wordt de Commissie voor de milieu-effectrapportage en de wettelijk adviseurs een exemplaar van de startnotitie

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 5 van 19

toegezonden.

Een ieder kan zo op het voorgenomen initiatief reageren. Het ligt in de bedoeling om een inspraakavond deel uit te laten maken van de procedure.

Ingekomen reacties worden door de landelijke Commissie voor de milieu-effectrapportage (de Cmer) verwerkt in het door de Cmer op te stellen advies voor de richtlijnen.

Het bevoegd gezag (de gemeenteraad van Heerhugowaard) stelt de uiteindelijke richtlijnen vast. De onafhankelijke deskundigen in de Cmer geven in het advies voor de richtlijnen aan welke problemen met betrekking tot het (leef)milieu kunnen worden verwacht en op welke wijze deze in het MER moeten worden behandeld. Na de vaststelling van de richtlijnen door het bevoegd gezag (de gemeenteraad) kan het MER worden opgesteld.

Na afronding van het MER spreekt het bevoegd gezag zich uit over de aanvaardbaarheid van het MER. Nadat het MER is aanvaard, wordt het voor de burgers tezamen met het ontwerp-bestemmingsplan ter visie gelegd.

De Cmer en de wettelijk adviseurs krijgen hierna de gelegenheid om haar toetsingsadvies uit te brengen aan het bevoegd gezag. De reacties die uit de tervisielegging voortkomen worden door de Cmer verwerkt in haar toetsingsadvies. Het toetsingsadvies staat samen met de overige adviezen ten dienste van het bevoegd gezag bij het besluit over het ontwerp-bestemmingsplan.

De planning is om in de zomer van 2001 het ontwerp-bestemmingsplan, inclusief achtergronddocumenten als het MER, compleet te hebben.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT

4.1 Algemeen

In bijlage 3 is de nieuwe indeling van het plangebied Heerhugowaard-Zuid weergegeven. Op deze kaart is dus een groter gebied dan het recreatiegebied afgebeeld. De contouren van het recreatiegebied zijn echter duidelijk aangegeven.

De reden om juist in de polder Heerhugowaard een dergelijk landschap te creëren ligt vooral in het grotere geheel. Het is juist hier waar de rode, de groene en de blauwe loper die binnen het HAL-gebied zijn gedefinieerd, samenkomen. In plaats van de functies recreatie, natuur en wonen te scheiden, zoals in de rest van het HAL-gebied, zullen zij hier gemengd voorkomen. In het MER woningbouwlocaties HAL-gebied is de locatie waar het recreatiegebied geprojecteerd is, beoordeeld op de geschiktheid hiervoor. In het op te stellen MER zal hier uitgebreider aandacht aan worden gegeven.

De projectplanning voor het gehele plangebied Heerhugowaard-Zuid gaat er vanuit dat de woningen ter plaatse van plandeel A1 als eerste gereed zullen zijn. Circa een jaar later worden dan de woningen van plandeel A2 opgeleverd en ten slotte, nog een jaar later de woningen van de plandelen A3 en A4. De realisatie van het recreatiegebied zal parallel lopen met de realisatie van de woongebieden. Verwacht wordt dat de hele realisatiefase circa drie jaar in beslag zal nemen (te starten in 2001 en gereed in 2004).

Tot slot wordt hier vermeld dat het voornemen bestaat om binnen het plangebied circa 7 ha als tijdelijk slibdepot in gebruik te nemen. De mogelijkheden hiertoe worden momenteel onderzocht. Het gaat hierbij om slib uit de boezem en de gemeentelijke waterlopen (maximaal klasse-2-slib). Dit slib zal na rijping weer

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 6 van 19

toegezonden.

Een ieder kan zo op het voorgenomen initiatief reageren. Het ligt in de bedoeling om een inspraakavond deel uit te laten maken van de procedure.

Ingekomen reacties worden door de landelijke Commissie voor de milieu-effectrapportage (de Cmer) verwerkt in het door de Cmer op te stellen advies voor de richtlijnen.

Het bevoegd gezag (de gemeenteraad van Heerhugowaard) stelt de uiteindelijke richtlijnen vast. De onafhankelijke deskundigen in de Cmer geven in het advies voor de richtlijnen aan welke problemen met betrekking tot het (leef)milieu kunnen worden verwacht en op welke wijze deze in het MER moeten worden behandeld. Na de vaststelling van de richtlijnen door het bevoegd gezag (de gemeenteraad) kan het MER worden opgesteld.

Na afronding van het MER spreekt het bevoegd gezag zich uit over de aanvaardbaarheid van het MER. Nadat het MER is aanvaard, wordt het voor de burgers tezamen met het ontwerp-bestemmingsplan ter visie gelegd.

De Cmer en de wettelijk adviseurs krijgen hierna de gelegenheid om haar toetsingsadvies uit te brengen aan het bevoegd gezag. De reacties die uit de tervisielegging voortkomen worden door de Cmer verwerkt in haar toetsingsadvies. Het toetsingsadvies staat samen met de overige adviezen ten dienste van het bevoegd gezag bij het besluit over het ontwerp-bestemmingsplan.

De planning is om in de zomer van 2001 het ontwerp-bestemmingsplan, inclusief achtergronddocumenten als het MER, compleet te hebben.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT

4.1 Algemeen

In bijlage 3 is de nieuwe indeling van het plangebied Heerhugowaard-Zuid weergegeven. Op deze kaart is dus een groter gebied dan het recreatiegebied afgebeeld. De contouren van het recreatiegebied zijn echter duidelijk aangegeven.

De reden om juist in de polder Heerhugowaard een dergelijk landschap te creëren ligt vooral in het grotere geheel. Het is juist hier waar de rode, de groene en de blauwe loper die binnen het HAL-gebied zijn gedefinieerd, samenkomen. In plaats van de functies recreatie, natuur en wonen te scheiden, zoals in de rest van het HAL-gebied, zullen zij hier gemengd voorkomen. In het MER woningbouwlocaties HAL-gebied is de locatie waar het recreatiegebied geprojecteerd is, beoordeeld op de geschiktheid hiervoor. In het op te stellen MER zal hier uitgebreider aandacht aan worden gegeven.

De projectplanning voor het gehele plangebied Heerhugowaard-Zuid gaat er vanuit dat de woningen ter plaatse van plandeel A1 als eerste gereed zullen zijn. Circa een jaar later worden dan de woningen van plandeel A2 opgeleverd en ten slotte, nog een jaar later de woningen van de plandelen A3 en A4. De realisatie van het recreatiegebied zal parallel lopen met de realisatie van de woongebieden. Verwacht wordt dat de hele realisatiefase circa drie jaar in beslag zal nemen (te starten in 2001 en gereed in 2004).

Tot slot wordt hier vermeld dat het voornemen bestaat om binnen het plangebied circa 7 ha als tijdelijk slibdepot in gebruik te nemen. De mogelijkheden hiertoe worden momenteel onderzocht. Het gaat hierbij om slib uit de boezem en de gemeentelijke waterlopen (maximaal klasse-2-slib). Dit slib zal na rijping weer

2000-09-11/AH/SZ	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 6 van 19

worden verwijderd. Het gebruik van een deel van het studiegebied als tijdelijk slibdepot wordt als onderdeel van de realisatiefase beschouwd.

4.2 Het initiatief

Het initiatief houdt in dat een waterrijk recreatiegebied wordt gevormd. Dit recreatiegebied zal, inclusief water, ongeveer 177 hectare beslaan en vormt zowel kwantitatief als kwalitatief een aanvulling op de bestaande recreatieve voorzieningen in de regio. Binnen het recreatiegebied zijn verschillende deelgebieden te onderscheiden (zie ook bijlagen 3 en 4):

- 1 de Druiplanden
- 2 het Huygendijkbos
- 3 de Waterring
- 4 de Middenweg
- 5 de Oosttangent en Oostertocht

Hieronder wordt per deelgebied een korte karakterschets gegeven.

4.2.1 De Druiplanden

De Druiplanden liggen aan de westzijde van het plangebied in een ongeveer 1500 meter lange strook langs de Westerweg. De Druiplanden zijn zogenaamd oud land dat wordt gekenmerkt door een grillige begrenzing en een afwijkend verkavelingspatroon. De contour van de Druiplanden wordt bij de planvorming als oostelijke begrenzing van het deelgebied overgenomen. Dit deelgebied leent zich binnen het plangebied, vanwege de ligging nabij de stadsrand, de goede ontsluiting en de langgerekte, smalle vorm, het beste voor intensieve oeverrecreatie. De bestemming intensieve oeverrecreatie bestaat uit een recreatieoever en ligweiden. Gedurende het jaar zal het gebied grote verschillen in gebruik kennen. Op zomerse topdagen moet het gebied plaats bieden aan grote hoeveelheden recreanten. De belangrijkste vormen van gebruik zijn dan zonnen en verkoeling zoeken op en bij het water. Daarnaast wordt aan de zuidzijde van het gebied een dagcamping gerealiseerd. Een dergelijke concentratie van recreanten vraagt om ruimte en voorzieningen en trekt de nodige horeca aan. Een groot deel van het jaar, "buiten het seizoen", en bij slecht weer, zal de toestroom van bezoekers veel minder massaal zijn. Een deel van de voorzieningen en commerciële activiteiten heeft daarom een tijdelijk karakter. Maar het gebied mag buiten de topdagen geen verlaten en desolate indruk bieden. Het gehele jaar door moet het gebied aantrekkingskracht hebben op recreanten.

4.2.2 Huygendijkbos

In het zuiden grenst het plangebied aan de Huygendijk. Langs deze dijk komt het grootste deelgebied van de recreatiezone. Aan de westzijde wordt het begrensd door de Middenweg, aan de oostzijde door de Jan Glijnisweg. Een deel van de noordzijde van het gebied grenst aan de Waterring (tussen de Middenweg en de Oosttangent). Het overige deel, tussen de Oosttangent en de Jan Glijnisweg, grenst aan het plandeel A4, de Eilanden. Het gebied wordt circa 70 ha. groot.

Een belangrijke reden voor een bezoek aan een recreatiegebied is het buiten zijn, even weg uit de dagelijkse leefomgeving. Het haastige stedelijke leven wordt even uitgebannen. Rust en afzondering zijn sleutelwoorden voor deze vorm van recreatie. Het zuidelijke deel van het plangebied ligt het meest in de luwte van de verstedelijking en is dus het meest geschikt als extensief recreatiegebied. Activiteiten die bij een extensief recreatiegebied horen zijn wandelen, fietsen en vrije-sportbeoefening als hardlopen, skeeleren, "mountainbiken", etc. Het decor voor deze activiteiten bestaat uit bosgebieden, open (lig)weiden en natuuroevers.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 7 van 19

Aan de westzijde van dit deelgebied, ter plaatse van de kruising van de Westerweg en de toekomstige Zuidelijke ontsluitingsweg, is door de provincie een rotonde (het Nollencircuit) geprojecteerd. Verwacht wordt dat dit de rust in (een deel van) dit deelgebied zal verstoren. De Zuidelijke Ontsluitingsweg die dit deelgebied zal doorkruisen wordt verlaagd uitgevoerd.

Voorts wordt hier vermeld dat langs de Huygendijk, net buiten het Huygendijkbos, windmolens zijn voorzien (waarschijnlijk drie stuks) die tezamen 2600 kwatt windenergie moeten genereren.

4.2.3 De Waterring

Water vormt een belangrijk onderdeel van het plan voor de locatie Heerhugowaard-Zuid. Het water is een centraal thema in de hoofdlijnen van het ontwerp van de stedelijke woonmilieus en van het recreatiegebied. Het water bevindt zich tussen het centraal gelegen woongebied (plandeel A2) en de aan de randen van het plangebied gelegen recreatiezone. Het water wordt aan de westzijde begrensd door de recreatieoever langs de Druiplanden, aan de zuidzijde door de natuurlijke oeverzone van het Huygendijkbos en in het oosten door het fietspad langs de Oostertocht. Aan de noordkant wordt het water begrensd door het woongebied A1, "de Steigers". In het water komt een aantal autonome gebieden te liggen; de plandelen 2, 3 en 4 en de Middenweg.

Naast gebruik van de oeverzones zal ook het water zelf een recreatieve functie hebben. Voor het water rond het centraal gelegen woongebied (plandeel A2) wordt gestreefd naar de kwaliteit van stedelijk water. In het Waterhuishoudingsplan van de provincie Noord-Holland is echter aangegeven dat het streven is om in 2030 in alle stedelijke gebieden een gezond, veilig, ecologisch en duurzaam stedelijk watermilieu te hebben gerealiseerd. Ook de Waterring zal de komende jaren door allerlei maatregelen binnen en buiten het plangebied een steeds betere kwaliteit krijgen. Deze maatregelen zijn aangegeven in het Waterplan Heerhugowaard 1999-2010. Het water in de Waterring dient immers ook geschikt te zijn voor recreatieve doeleinden (zwemwaterkwaliteit).

Het watersysteem van het stedelijk water is gescheiden van het relatief vuile polderwater. Dit water wordt om de centrale plas, de Waterring, geleid. Aan de oostzijde loopt dit water door de Oostertocht naar het gemaal aan de Huygendijk. Ook is het water rond plandeel A4, de "Eilanden", polderwater. Aan de westzijde van het plangebied, langs de Westerweg komt een nieuwe tocht. Deze tocht is voor de afwatering van het water uit het westelijke deel van de polder en leidt eveneens naar het gemaal aan de Huygendijk. Deze nieuwe tocht leidt het polderwater om het stedelijk systeem zodat de watersystemen elkaar niet hoeven te kruisen. Op dit moment is een studie gaande naar de gewenste inrichting en beheer van het watersysteem Heerhugowaard-Zuid. Deze studie dient te resulteren in een inrichtings- en beheersplan dat kan worden gekarakteriseerd als een voorontwerp. Dat wil zeggen dat de inrichting en de te nemen maatregelen zover zijn uitgewerkt dat de te verwachten effecten met betrekking tot waterkwantiteit en -kwaliteit voldoende nauwkeurig zijn in te schatten. Deze studie dient onder andere concrete antwoorden te geven over de dimensionering van de waterpartij (oeverlengte, capaciteiten, peilen, diepten, e.d.). Uitgangspunten bij deze studie zijn de randvoorwaarden zoals deze zijn gesteld in het tweede waterhuishoudingsplan van de provincie Noord-Holland "Stilstaan bij stromen".

De watergebieden rond het centraal gelegen woongebied (rond A2) staan met elkaar in open verbinding. Hierdoor ontstaat een zo groot mogelijk aaneengesloten oppervlak en wordt een ronde om het centraal gelegen woongebied (plandeel A2) mogelijk. De verschillende wegen die door de ring van water lopen moeten dus op strategische punten bruggen of duikers met voldoende hoogte krijgen zodat kano's, kleine bootjes en schaatseren de wegen kunnen kruisen. De waterring wordt mogelijk een aparte hydrologische

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 8 van 19

eenheid met een enigszins hoger polderpeil dan nu het geval is (hoogteverschil circa 0,6 m).

In het plangebied worden twee kano-overhalen gerealiseerd. Eén over het fietspad langs de Oosttangent en één over het fietspad langs de Druiplanden op het smalle deel waar de tocht aan de westzijde van het plangebied de Waterring "raakt". Hiermee krijgt de Waterring een recreatieve verbinding met het overige watersysteem in het buitengebied van de polder. Bij het gemaal langs de Huygendijk kan ook een kano-overhaal worden gerealiseerd die het water in de polder verbindt met de boezem.

4.2.4. De Middenweg

De Middenweg loopt door de gehele polder "De Heerhugowaard". Het tracé van de Middenweg valt uiteen in drie delen; het noordelijke deel boven Heerhugowaard, het middelste deel binnen het stedelijk gebied van Heerhugowaard en het zuidelijke deel binnen het plangebied van Heerhugowaard-Zuid. Dit deel is iets minder dan 2 km lang. In het zuidelijke deel van de polder ligt de weg iets verhoogd ten opzichte van het maaiveld en manifesteert de Middenweg zich als (lage) dijk. Het meest opvallend aan de Middenweg is de laanbeplanting van hoge populieren. Langs de Middenweg ligt een aantal (stolp)boerderijen waarvan enkele een cultuurhistorische waarde hebben. In dit verband is ook de erfbeplanting van belang.

Het agrarische polderlandschap rond de Middenweg zal de komende jaren veranderen in een modern stadslandschap. In dit nieuwe landschap blijft de Middenweg als relict van de oorspronkelijke polder bestaan. De statige beplanting en het autoluwe karakter van de weg maakt het een geschikte, recreatieve langzaamverkeerroute. De boerderijen langs de Middenweg verliezen hun agrarische functie maar kunnen cultuurhistorische functies in zich opnemen zoals een ambachtelijke kaasmakerij, een historisch museum, etc.

4.2.5 De Oosttangent

De oosttangent is een recentelijk aangelegde weg langs de Oostertocht die het oostelijke deel van Heerhugowaard ontsluit. Het deel van het tracé tussen de Huygendijk en de toekomstige zuidelijke ontsluitingsweg is ongeveer 250 meter lang. Het deel tussen de zuidelijke ontsluitingsweg en de zuidgrens van de kern Heerhugowaard is ongeveer 1500 meter. De weg is twee rijstroken breed.

De Heerhugowaard kent een traditionele polderopbouw. Evenwijdige linten met boerderijen vormen de eerste tekenen van gebruik door de mens in het nieuwe land. Achter de boerderijen liggen diepe kavels die aan de achterzijde begrensd worden door een afwateringstocht. De Oostertocht ligt dus midden in de leegte van een "polderkamer" die begrensd wordt door de "wanden" van de Middenweg in het westen en de Jan Glijnisweg in het oosten. De belangrijkste kwaliteit van de nieuw aangelegde Oosttangent is de ervaring van de ruimte aan weerszijden van de weg.

4.3 Ontsluiting, verkeer en vervoer (zie ook de bijlage 5, 6 en 7)

langzaam verkeer

Er wordt een net van langzaamverkeersroutes van hoge kwaliteit gerealiseerd: direct, fijnmazig en veilig. Naast de hoofdroutes tussen Heerhugowaard en Alkmaar over Oosttangent en Middenweg, zijn verbindingen voorzien naar Butterhuizen, Zuidwijk, Huygenhoek, de Jan Glijnisweg en een mogelijk Openbaar-Vervoer-Knooppunt te Heerhugowaard-Zuid. Het woongebied van Heerhugowaard-Zuid is zeer fijnmazig ontsloten door een net van voet- en fietspaden, enerzijds aantakkend op de bestaande structuren van Heerhugowaard, anderzijds op het te ontwikkelen recreatiegebied.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle 	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 9 van 19

Om de centrale waterplas zal een recreatieve ring worden gerealiseerd; een fiets/wandelpad dat alle plandelen rondom de Waterring doorsnijdt en zo verbindt. Het Huygendijkbos zal naast deze verharde route een netwerk van onverharde paden kennen.

Ten behoeve van het wandelen, paardrijden, mountainbiken in het deelgebied de Druiplanden zal de recreatieve ring voor een deel langs de recreatie-oever gaan lopen, met zicht op het centraal gelegen woongebied (plandeel A2). De Oostertocht (polderwater) wordt van het open water (stedelijk water) gescheiden door een lage dijk met daarop een fietspad.

openbaar vervoer

Langs de twee bestaande openbaar-vervoerroutes over de Oosttangent en de Middenweg zullen nieuwe haltes worden geprojecteerd voor zowel de woon- als de recreatiegebieden. Beide wegen vormen de ruggegraat van het netwerk van openbaar vervoer.

autoverkeer

Met betrekking tot het autoverkeer wordt opgemerkt dat het beleid gericht is op het terugdringen van het autogebruik. De ontsluiting van het gebied vindt plaats volgens de principes van van het "duurzaam veilig concept" van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid. Dit betekent een duidelijk onderscheid in gebiedsontsluitingswegen en wijkontsluitingswegen.

Op gebiedsontsluitingswegen staat een veilige en vlotte doorstroming van verkeer centraal en wordt een 50, 60 of 80 km/uur-regime ingesteld. De Oosttangent, de Zuidelijke Ontsluitingsweg (een nieuwe weg tussen het Nollencircuit en de Oosttangent als vervanging van de Huygendijk), alsmede Huygendijk voor zo ver gelegen oostelijk van de zuidelijke Ontsluitingsweg zijn de enige wegen in het gebied die zullen worden aangemerkt als gebiedsontsluitingswegen.

Op wijkontsluitingswegen staat zowel veiligheid voor snel en langzaam verkeer als de verblijfsfunctie centraal. Het gehele gebied buiten de gebiedsontsluitingswegen wordt aangemerkt als verblijfsgebied (30 km/uur-regime). In dit verblijfsgebied wordt doorgaand verkeer vermeden. De Middenweg behoudt zijn huidige ruimtelijke karakter en zal gaan functioneren als hoofdader voor fiets en openbaar vervoer. Op de Middenweg en het eerste deel van de Huygendijk blijft de ontsluiting van bestaande percelen per auto gehandhaafd.

Het zuidwestelijk deel van de Middenweg zal gaan dienen als ontsluiting van het intensieve recreatiegebied de Druiplanden. De bosgebieden van het Huygendijkbos zullen niet toegankelijk zijn voor gemotoriseerd verkeer, met uitzondering van de doorgaande hoofdwegen Oosttangent en Zuidelijke Ontsluitingsweg. In het Huygendijkbos is het tracé van de West Frisiaweg als reservering opgenomen. Het plandeel A4, de "Eilanden", wordt voor de auto vanaf de weg langs het sportpark van V.V. Reigerboys ontsloten.

5. ALTERNATIEVEN

Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling, of het Nulalternatief zal in het MER worden beschreven. Hierin wordt de situatie op de (middel-)lange termijn als uitgangspunt genomen. Dat wil zeggen, de situatie waarbij het huidige gebruik van het gebied wordt voortgezet. In het MER zal worden ingegaan op hoe de afzonderlijke milieucompartimenten zich in deze situatie zullen ontwikkelen, uitgaande van het huidige beleid.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 10 van 19

Om de centrale waterplas zal een recreatieve ring worden gerealiseerd; een fiets/wandelpad dat alle plandelen rondom de Waterring doorsnijdt en zo verbindt. Het Huygendijkbos zal naast deze verharde route een netwerk van onverharde paden kennen.

Ten behoeve van het wandelen, paardrijden, mountainbiken in het deelgebied de Druiplanden zal de recreatieve ring voor een deel langs de recreatie-oever gaan lopen, met zicht op het centraal gelegen woongebied (plandeel A2). De Oostertocht (polderwater) wordt van het open water (stedelijk water) gescheiden door een lage dijk met daarop een fietspad.

openbaar vervoer

Langs de twee bestaande openbaar-vervoerroutes over de Oosttangent en de Middenweg zullen nieuwe haltes worden geprojecteerd voor zowel de woon- als de recreatiegebieden. Beide wegen vormen de ruggegraat van het netwerk van openbaar vervoer.

autoverkeer

Met betrekking tot het autoverkeer wordt opgemerkt dat het beleid gericht is op het terugdringen van het autogebruik. De ontsluiting van het gebied vindt plaats volgens de principes van van het "duurzaam veilig concept" van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid. Dit betekent een duidelijk onderscheid in gebiedsontsluitingswegen en wijkontsluitingswegen.

Op gebiedsontsluitingswegen staat een veilige en vlotte doorstroming van verkeer centraal en wordt een 50, 60 of 80 km/uur-regime ingesteld. De Oosttangent, de Zuidelijke Ontsluitingsweg (een nieuwe weg tussen het Nollencircuit en de Oosttangent als vervanging van de Huygendijk), alsmede Huygendijk voor zo ver gelegen oostelijk van de zuidelijke Ontsluitingsweg zijn de enige wegen in het gebied die zullen worden aangemerkt als gebiedsontsluitingswegen.

Op wijkontsluitingswegen staat zowel veiligheid voor snel en langzaam verkeer als de verblijfsfunctie centraal. Het gehele gebied buiten de gebiedsontsluitingswegen wordt aangemerkt als verblijfsgebied (30 km/uur-regime). In dit verblijfsgebied wordt doorgaand verkeer vermeden. De Middenweg behoudt zijn *huidige ruimtelijke karakter en zal gaan functioneren als hoofdader voor fiets en openbaar vervoer*. Op de Middenweg en het eerste deel van de Huygendijk blijft de ontsluiting van bestaande percelen per auto gehandhaafd.

Het zuidwestelijk deel van de Middenweg zal gaan dienen als ontsluiting van het intensieve recreatiegebied de Druiplanden. De bosgebieden van het Huygendijkbos zullen niet toegankelijk zijn voor gemotoriseerd verkeer, met uitzondering van de doorgaande hoofdwegen Oosttangent en Zuidelijke Ontsluitingsweg. In het Huygendijkbos is het tracé van de West Frisiaweg als reservering opgenomen. Het plandeel A4, de "Eilanden", wordt voor de auto vanaf de weg langs het sportpark van V.V. Reigerboys ontsloten.

5.

ALTERNATIEVEN

Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling, of het Nulalternatief zal in het MER worden beschreven. Hierin wordt de situatie op de (middel-)lange termijn als uitgangspunt genomen. Dat wil zeggen, de situatie waarbij het huidige gebruik van het gebied wordt voortgezet. In het MER zal worden ingegaan op hoe de afzonderlijke milieucompartimenten zich in deze situatie zullen ontwikkelen, uitgaande van het huidige beleid.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 10 van 19

Zo zal bijvoorbeeld nagegaan worden hoe het huidige watersysteem zich in algemene zin ontwikkelen zal met in achtneming van de beleidsvoornemens voor agrarisch gebied en de strategie en het beleid op hoofdlijnen zoals vermeld in de Vierde Nota Waterhuishouding.

De plandelen A1/m A4 (het woongebied) maken deel uit van de autonome ontwikkeling. Hierbij wordt opgemerkt dat op dit moment voor plandeel A1 een concept-bestemmingsplan gereed is. Voorts wordt hier gemeld dat plandeel A4, de "Eilanden", in het Ruimtelijk Programma van Eïsen voor het recreatiegebied is meegenomen. Omdat dit plandeel echter tot de woongebieden wordt gerekend en ook niet in het bestemmingsplan voor het recreatiegebied wordt opgenomen (ook voor dit plandeel wordt een apart bestemmingsplan gemaakt), behoort ook dit plandeel tot de autonome ontwikkeling van Heerhugowaard-Zuid.

Voorkeursalternatief

Als gevolg van de wijze waarop het voorkeursalternatief is ontwikkeld (formulering streefwaarden milieu), is het milieubelang (in de ruime zin van het woord) reeds sterk vertegenwoordigd in dit alternatief. In de Nota van Uitgangspunten is vermeld dat indien in de loop van het project mocht blijken dat van bepaalde streefwaarden in negatieve zin moet worden afgeweken, dit gemotiveerd dient te gebeuren onder het aangeven van een compensatie. Een dergelijke compensatie is te omschrijven als een extra inspanning bovenop het vastgestelde niveau, oftewel binnen hetzelfde thema dan wel binnen een ander thema.

Voorts wordt in genoemde Nota vermeld dat op nader vast te stellen momenten in de vervolgfases een milieu-meting dient plaats te vinden waaruit blijkt of de na te streven waarden inderdaad gerealiseerd zijn c.q. kunnen worden. Dergelijke tussenmetingen zijn van belang om te voorkomen dat in de eindfase van het project geconstateerd dient te worden dat streefwaarden niet zijn gerealiseerd en compensatie niet meer mogelijk is als gevolg van eerder onomkeerbare genomen stappen/acties.

In het MER zullen de genoemde streefwaarden als toetsingscriterium worden opgenomen.

In hoofdstuk 4 is een uitgebreide beschrijving van het voorkeursalternatief opgenomen. Aanvullend op deze beschrijving wordt het volgende opgemerkt.

De Zuidelijke Ontsluitingsweg, het deel tussen het Nollencircuit en de Oosttangent, wordt als onderdeel van het recreatiegebied in het MER meegenomen. Het deel tussen de Oosttangent en de Jan Glijnisweg wordt, omdat de kans dat dit deel gerealiseerd wordt klein is, buiten beschouwing gelaten.

Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA)

Het MMA zal tijdens de m.e.r.-procedure werkendeweg worden ontwikkeld, waarbij het voorkeursalternatief (het huidige ontwerp) het vertrekpunt vormt. Tijdens het opstellen van het MER zal continue de vraag worden gesteld "Kan dit milieuvriendelijker".

6. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU

Het plangebied is in de huidige toestand te typeren als agrarisch polderlandschap. De bebouwing bestaat uit stolpboerderijen met erfbeplanting en boomgaarden. Hieronder volgt voor de verschillende milieu-aspecten een korte beschrijving. Voor alle aspecten geldt dat in het MER een meer uitgebreide omschrijving zal worden opgenomen.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 11 van 19

Zo zal bijvoorbeeld nagegaan worden hoe het huidige watersysteem zich in algemene zin ontwikkelen zal met in achtneming van de beleidsvoornemens voor agrarisch gebied en de strategie en het beleid op hoofdlijnen zoals vermeld in de Vierde Nota Waterhuishouding.

De plandelen A1/m A4 (het woongebied) maken deel uit van de autonome ontwikkeling. Hierbij wordt opgemerkt dat op dit moment voor plandeel A1 een concept-bestemmingsplan gereed is. Voorts wordt hier gemeld dat plandeel A4, de "Eilanden", in het Ruimtelijk Programma van Eisen voor het recreatiegebied is meegenomen. Omdat dit plandeel echter tot de woongebieden wordt gerekend en ook niet in het bestemmingsplan voor het recreatiegebied wordt opgenomen (ook voor dit plandeel wordt een apart bestemmingsplan gemaakt), behoort ook dit plandeel tot de autonome ontwikkeling van Heerhugowaard-Zuid.

Voorkeursalternatief

Als gevolg van de wijze waarop het voorkeursalternatief is ontwikkeld (formulering streefwaarden milieu), is het milieubelang (in de ruime zin van het woord) reeds sterk vertegenwoordigd in dit alternatief. In de Nota van Uitgangspunten is vermeld dat indien in de loop van het project mocht blijken dat van bepaalde streefwaarden in negatieve zin moet worden afgeweken, dit gemotiveerd dient te gebeuren onder het aangeven van een compensatie. Een dergelijke compensatie is te omschrijven als een extra inspanning bovenop het vastgestelde niveau, oftewel binnen hetzelfde thema dan wel binnen een ander thema.

Voorts wordt in genoemde Nota vermeld dat op nader vast te stellen momenten in de vervolgfases een milieu-meting dient plaats te vinden waaruit blijkt of de na te streven waarden inderdaad gerealiseerd zijn c.q. kunnen worden. Dergelijke tussenmetingen zijn van belang om te voorkomen dat in de eindfase van het project geconstateerd dient te worden dat streefwaarden niet zijn gerealiseerd en compensatie niet meer mogelijk is als gevolg van eerder onomkeerbare genomen stappen/acties.

In het MER zullen de genoemde streefwaarden als toetsingscriterium worden opgenomen.

In hoofdstuk 4 is een uitgebreide beschrijving van het voorkeursalternatief opgenomen. Aanvullend op deze beschrijving wordt het volgende opgemerkt.

De Zuidelijke Ontsluitingsweg, het deel tussen het Nollencircuit en de Oosttangent, wordt als onderdeel van het recreatiegebied in het MER meegenomen. Het deel tussen de Oosttangent en de Jan Glijnisweg wordt, omdat de kans dat dit deel gerealiseerd wordt klein is, buiten beschouwing gelaten.

Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA)

Het MMA zal tijdens de m.e.r.-procedure werkendeweg worden ontwikkeld, waarbij het voorkeursalternatief (het huidige ontwerp) het vertrekpunt vormt. Tijdens het opstellen van het MER zal continue de vraag worden gesteld "Kan dit milieuvriendelijker".

6. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU

Het plangebied is in de huidige toestand te typeren als agrarisch polderlandschap. De bebouwing bestaat uit stolpboerderijen met erfbeplanting en boomgaarden. Hieronder volgt voor de verschillende milieu-aspecten een korte beschrijving. Voor alle aspecten geldt dat in het MER een meer uitgebreide omschrijving zal worden opgenomen.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 11 van 19

6.1

Abiotisch milieu

Het studiegebied vormt het zuidwestelijke deel van de grotere droogmakerij Heerhugowaard. Kenmerkend voor droogmakerijen is de vlakke en lage ligging. Binnen het studiegebied ligt de hoogte van het maaiveld op NAP - 2,8 m à NAP - 3,4 m.

Op de geomorfologische kaart van Nederland (schaal 1 : 50.000), wordt vrijwel de gehele polder Heerhugowaard omschreven als een vlakte van getij-afzettingen. Binnen de polder bevindt zich in het zuidelijk deel een vlakte van zee- of meerbodemaafzettingen. Het studiegebied valt vrijwel geheel binnen deze vlakte van zee- of meerbodemaafzettingen. Daarnaast wordt een klein deel van het studiegebied omschreven als welving in getij-afzettingen.

Op de bodemkaart van Nederland (schaal 1:50.000) worden de bodems binnen het studiegebied ingedeeld bij de oude zee- en veengebieden, bestaande uit klei of zavel.

Hoewel de bodems in het studiegebied op de bodemkaart staan omschreven als kalkrijk, wordt verondersteld dat in de top laag reeds een verregaande ontkalking heeft plaatsgevonden.

Het studiegebied ligt in het beheersgebied van het Waterschap Groot-Geestmerambacht en van het Hoogheemraadschap van Uitwaterende Sluizen in Hollands Noorderkwartier. Het genoemde waterschap is verantwoordelijk voor de waterkwantiteit in het gebied en het Hoogheemraadschap voor de waterkwaliteit. Het gehele beheersgebied van de genoemde instanties is onderverdeeld in 41 kleinere beheerseenheden. Het studiegebied maakt onderdeel uit van beheerseenheid 3150. Dit is een relatief grote eenheid (3.763 ha); ook de bebouwde kom van Heerhugowaard en een deel van het poldergebied ten noorden van Heerhugowaard behoren tot deze eenheid.

In de polder Heerhugowaard wordt het oppervlaktewaterpeil op kunstmatige wijze gehandhaafd. Binnen de verschillende beheerseenheden liggen één of meer peilgebieden. Momenteel geldt voor het studiegebied dat het winterpeil op NAP - 3,90 m wordt gehouden. Dit is lager dan de polderpeilen die in de aangrenzende peilgebieden worden aangehouden.

Lozing van water op de boezem en inlaat van water uit de boezem gebeurt voor het studiegebied bij het gemaal Heerhugowaard langs de Huygendijk. De Oostertocht vervult de functie van hoofdwaterloop, evenals een deel van de vaart langs de Jan Glijnisweg en enkele wateren dwars op genoemde vaarten.

6.2

landschap en ruimtegebruik

In hoofdlijnen kreeg het gebied, na drooglegging, in de 17e eeuw z'n vorm. De ontsluitingswegen werden noordoost-zuidwest georiënteerd. Vervolgens werden er langs de wegen boerderijen gebouwd en vond ontginning loodrecht op deze wegen plaats. Dit patroon is vandaag de dag nog duidelijk in het landschap herkenbaar. Het kavelpatroon is planmatig en regelmatig van opzet en wordt omschreven als moderne verkaveling.

De maatvoering van de perceelindeling wijkt in Heerhugowaard af van andere droogmakerijen. In oudere polders is de perceelindeling in vierkante blokken van 1850 bij 1850 m afgeleid van de Italiaanse renaissance-maten. De in de Heerhugowaard gebruikte rechthoekige blokken van twee bij drie kilometer wijzen op een maatvoering uit de barok.

Karakteristiek voor de visueel-ruimtelijke opbouw van de polder Heerhugowaard als geheel zijn in de eerste plaats de Ringvaart en de Ringdijk die de polder omringen. De dijk vormt de fysieke begrenzing van de polder en van de daarin gelegen Bovenlanden (ofwel Druiplanden). De Bovenlanden bestonden al voordat

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 12 van 19

de Heerhugowaard werd drooggelegd. In de polder vormen beplante wegen, verspreide bebouwing en erfbeplanting de massa-elementen.

Naast de dijk is ook de doorsnijding van de polder Heerhugowaard door lange bebouwingslinten en beplantingslijnen langs de oude verbindingswegen (Middenweg, Jan Glijnisweg, Veenhuizerweg en Rustenburgerweg; de laatste twee liggen buiten het studiegebied) een belangrijk kenmerk van de visueel-ruimtelijke structuur.

Vóór de uitbreiding van het dorp Heerhugowaard vormde de polder een duidelijke ruimtelijke eenheid. Ten gevolge van de omvangrijke uitbreiding van dit oorspronkelijke kerndorp en door de spoorlijn Alkmaar-Hoorn wordt de Heerhugowaard nu ruimtelijk opgedeeld in twee gebieden: een noordelijk en een zuidelijk deel.

Het studiegebied, het zuidelijke deel van de polder Heerhugowaard, wordt gekarakteriseerd door:

- lijnvormige bebouwings- en beplantingselementen (noordoost-zuidwest-oriëntatie),
- Een rechthoekig wegenpatroon waarvan de hoofdwegen zuidwest-noordoost en noordwest-zuidoost gericht zijn,
- een modern verkavelingspatroon,
- grootschaligheid; open ruimten met een duidelijk herkenbare hoofdrichting (noordoost-zuidwest gericht) en maten tot 2000 m. Op enkele plekken doorsnijden beplantingselementen de open ruimten.

Tot slot wordt hier vermeld dat zich langs de Huygendijk in het verleden enkele molens bevonden (een zogenaamde molengang) waarvan vermoed wordt dat de funderingen nu nog (ondergronds) aanwezig zijn.

6.3 Ecologie

Onderstaande beschrijving ten aanzien van de flora en fauna in het studiegebied is gebaseerd op de resultaten van een onderzoek uit 1996 (OMEGAM-project 11038094; landschappelijk/ecologische studie naar natuurontwikkelingsmogelijkheden in de polder Heerhugowaard-Zuid, juni 1996)

6.3.1. Flora

Het grootste deel van het zuidelijke deel van de polder Heerhugowaard is ingericht als cultuurland. Een gering deel bestaat uit kassen, bebouwing en akkers terwijl de rest als grasland wordt gebruikt.

Floristisch gezien kan het studiegebied in de volgende eenheden worden opgedeeld:

- akkers,
- graslanden,
- oevers van kavelsloten,
- watergangen (oppervlaktewater),
- dijken en wegbermen.

- akkers

De akkers binnen de polder zijn zeer soortenarm. Door het regelmatig bewerken van het land, de intensieve bemesting en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen worden enkel soorten als kweek, zilverschoon en varkensgras aangetroffen.

- graslanden

De graslanden zijn in gebruik als weide- of hooiland. De weilanden behoren tot de beemdgras-raaigrasweiden. Dit type grasland wordt zeer intensief gebruikt met een vrij zware bemesting en een

2000-09-11/AH/Sl	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 13 van 19

intensieve beweiding met hoge veedichtheden. Als gevolg van de éézijdige bevoordeling van de gewenste grassen zijn deze weilanden zeer soortenarm.

Aan met name de westzijde van het gebied komen minder intensief tot extensief beheerde graslanden voor. Deze liggen over het algemeen wat hoger en verder van de boerderij. Gevolg is dat ze minder intensief beweide worden en meer als schapenweide of hooiland gebruikt worden. Door de nog steeds vrij zware bemesting zijn deze weiden nog steeds soortenarm.

Binnen de graslanden komen pleksgevijs wat andere biotopen voor. Plaatselijk komt de invloed van kwel in de vegetatie naar voren. Ook regelmatig kapotgetrapte plaatsen zoals drinkplaatsen van het vee, tonen een afwijkend vegetatietype.

Dergelijke plekken hebben een eigen flora met soorten als moeraszoutgras en blaartrekkende boterbloem. Moeraszoutgras is een indicator van hoge waterstanden en/of (licht) brakke omstandigheden.

- Oevers van kavelsloten

Alle kavels binnen de polder worden door sloten begrensd. In en langs de gemiddelde kavelsloot groeien 10 tot 35 plantensoorten. De ondergrens wordt aangetroffen op de oevers van akkers terwijl de oevers van graslanden veel soortenrijker zijn.

De hoogste soortenaantallen worden bereikt in die graslanden waar het waterpeil het hoogst staat. In dergelijke gebieden zijn de slootkanten vaak wat afgetrapt door het vee. Op dergelijke plaatsen groeien regelmatig soorten uit de rietklasse. Hier geldt dat hoe verder ze van de boerderij gelegen zijn, hoe beter ze ontwikkeld zijn. Enkele kenmerkende soorten zijn Liesgras, Kleine Watereppe, Pijptorkruid en Gele Waterkers.

- Watergangen

De vegetatie in de watergangen is over het algemeen matig ontwikkeld. In een natuurlijke situatie blijven wateren alleen open onder invloed van stroming, wind en/of begrazing. Bij afwezigheid van dergelijke factoren verlanden wateren, afhankelijk van onder andere de diepte en het substraat, meer of minder snel. Sloten en tochten kunnen dan ook alleen maar open blijven als gevolg van menselijke activiteiten als baggeren en schonen. Door deze activiteiten wordt iedere keer weer ingegrepen in de successie waardoor er storingsvegetaties ontstaan. Hierin domineren soorten met een snelle groei en/of groot aanpassingsvermogen.

- Dijken en wegbermen

Soortenrijker zijn de in het gebied gelegen dijken en wegbermen. Deze veelal smalle linten in het landschap doorsnijden vele milieus en zijn daardoor rijk aan gradienten. Tevens worden ze over het algemeen niet bemest en slechts één à twee maal per jaar gemaaid. Deze omstandigheden scheppen mogelijkheden voor gevarieerde vegetaties met soorten uit matig voedselrijke, vochtige graslanden.

De bermen als geheel zijn in te delen in de klasse der vochtige graslanden.

Aan de voet van de Huygendijk, tussen het fietspad en de sloot, ontwikkelt zich een vegetatie die in te delen is bij de natte schraalgraslanden. Dergelijke vegetatietypen floreren onder natte en schrale omstandigheden. Als gevolg van de hier optredende dijkkwel en door de ligging buiten de weilanden, wordt op dit terreindeel aan de juiste voorwaarden voldaan.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 14 van 19

Op de vochtige graslanden aan de voet van de ringdijk zijn op een aantal locaties beplantingen met boomvormers aangelegd. Op de ene locatie bestaat zo'n beplanting uit een dubbele rij bomen maar op andere zijn langgerekte stroken bos aangelegd. Als voornaamste boomvormers zijn veldiep, zwarte els en es gebruikt. In de ondergroei is een goed ontwikkelde struik- en kruidlaag aangetroffen. De struiklaag bestaat onder ander uit Eénstijlige Meidoorn, Liguster, Veldesdoorn en diverse soorten wilgen. Met uitzondering van de wilgen zijn al deze soorten aangeplant.

De kruidlaag wordt gevormd door grote dichtheden van slechts enkele soorten. Algemeen zijn Fluitekruid, Speenkruid, Grote Brandnetel en Hondsdraf. Schaarser of lokaal voorkomend zijn Echte Valeriaan, Aalbes en Oeverzegge.

Dergelijke bossen kunnen tot het elzen/vogelkers-verbond worden gerekend. Ze groeien op voedselrijke, minerale gronden. De standplaatsen hebben een vrij hoge, wisselende grondwaterstand of staan regelmatig onder water. Dit bostype is in Nederland meestal, zoals ook in dit geval, onvolledig ontwikkeld met slechts een deel van de kenmerkende planten. Goed ontwikkelde stadia zijn zeldzaam buiten de beekdalen op de hoge zandgronden.

6.3.2. Fauna (eveneens gebaseerd op het bovengenoemde uit 1996)

Van slechts enkele faunagroepen zijn gegevens bekend. Ook varieert de kwaliteit van de beschikbare gegevens sterk. Zo zijn de broedvogels van de polder Heerhugowaard in 1986 vlakdekkend geïnventariseerd door medewerkers van de dienst Ruimte en Groen van de provincie Noord-Holland terwijl van enkele insectengroepen slechts incidentele waarnemingen verricht dan wel gepubliceerd zijn. Bij dergelijke diergroepen is vaak uitsluitend het al dan niet voorkomen van een bepaalde soort maar niet de status van deze soort in het gebied bekend.

Van de volgende diergroepen waren in 1996 voldoende soortenlijsten en/of verspreidingsgegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de waarde van het onderzoeksgebied voor de desbetreffende diergroep:

- vogels,
- zoogdieren,
- amfibieën,
- vogels

Er zijn momenteel circa 115 vogelsoorten uit het gebied bekend. Het betreft circa 40 soorten broedvogels, waarvan circa 20 soorten slechts incidenteel in of direct buiten het gebied broeden (ringvaart) maar wel fouragerend binnen het studiegebied zijn waargenomen. De overige soorten overwinteren in het gebied of zijn overvliegend waargenomen. Deze waarnemingen zijn deels gepubliceerd in de "Atlas van de Nederlandse vogels", deels in "Broedvogels van Noord-Holland" en deels verzameld door OMEGAM-medewerkers.

Meer typerend voor het gebied zijn de broedvogels van erven en bosschages. Soorten als groenling, huismus, merel en tijnjaf bereiken vaak hoge dichtheden bij de aanwezige bewoning. Toch ontbreken ook hier de meer kritische soorten als kerk- en steenuil.

Zoogdieren

Sinds 1970 zijn 17 soorten zoogdieren uit het gebied bekend. Eén daarvan, de otter, is inmiddels uit het onderzoeksgebied (en ook landelijk) verdwenen. De meeste waarnemingen zijn afkomstig uit de atlas van de Nederlandse Zoogdieren (1992) met aanvullingen van de zoogdierenwerk-groep en de afdeling Heerhugowaard van de Jeugdbond voor Natuur- en Milieustudie.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle 	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 15 van 19

De egel is zowel landelijk als regionaal algemeen in de wat ruigere tuinen, bosschages en bossen. Hetzelfde geldt voor de mol in graslanden.

De binnen het gebied voorkomende muizen zijn op grond van hun voedselkeuze te verdelen in de insecten- en de plantaardig materiaal etende soorten.

Van de eerste groep, de spitsmuizen, is slechts één soort aangetroffen. De bos-spitsmuis is algemeen in ruig begroeide biotopen.

Andere binnen het gebied voorkomende zoogdieren zijn de haas en het konijn. Binnen het onderzoeksgebied is er een duidelijke tweedeling tussen deze twee soorten. Het konijn komt uitsluitend in de zandige delen van het gebied voor. Dit biotoop is beperkt tot opgehoogde gebieden als wegen en de bebouwde kom. De herkomst van deze populaties is niet geheel duidelijk. Mogelijk betreft het nakomelingen van ontsnapte of losgelaten exemplaren.

Hazen komen binnen het gehele onderzoeksgebied voor op de open graslanden en akkers. Beide soorten zijn zowel landelijk als provinciaal talrijk.

Van de vleermuizen zijn tot dusverre slechts twee soorten uit het gebied bekend; dwergvleermuis en laatvlieger. Beiden zijn, zoals alle in Nederland voorkomende vleermuizen, insecteneter.

Van de kleine marterachtigen komen binnen het gebied twee soorten voor. Dit zijn hermelijn en wezel.

Amfibieën

Binnen het gebied Heerhugowaard-zuid komen vijf soorten amfibieën voor: kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad, groene kikker, bruine kikker.

6.4 Milieuhygiënische aspecten

Ten aanzien van de milieuhygiënische aspecten (lucht, water, geluid en bodem) wordt opgemerkt dat deze overeenkomt met het algemene beeld dat in Nederland in agrarische polderlandschappen wordt aangetroffen. In het MER zal hier dieper op in worden gegaan.

7. EFFECTBESCHRIJVING

7.1 Algemeen

Binnen een gebied van 300 ha wordt een geheel nieuw landschap gecreëerd, waarbij enkele oude elementen in het nieuwe landschap worden ingepast. Meer dan de helft van het plangebied Heerhugowaard-Zuid (177 ha) wordt getransformeerd tot een waterrijk recreatiegebied.

Door realisatie van het voorgestelde recreatiegebied gaan grote delen van het gebied op de schop. Hierdoor verdwijnt het bestaande milieu op die specifieke plekken. Grote hoeveelheden grond komen vrij voor hergebruik binnen de onderzoekslocatie dan wel afvoer. Hoewel karakteristieken bewaard zullen blijven, zal het totale karakter van het gebied ingrijpend veranderen. Binnen dit nieuwe landschap dat als hoofdfunctie recreatie krijgt, geldt echter ook een hoge natuurdoelstelling.

In de nieuwe situatie zal er een verkeeraantrekkende werking van het gebied uitgaan. Ook zullen er dagen zijn, met name tijdens vakantieperioden en in weekenden, dat het aantal mensen dat in het gebied verblijft vele malen groter is dan in de huidige situatie. Een scala van activiteiten zal in de nieuwe situatie worden

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 16 van 19

De egel is zowel landelijk als regionaal algemeen in de wat ruigere tuinen, bosschages en bossen. Hetzelfde geldt voor de mol in graslanden.

De binnen het gebied voorkomende muizen zijn op grond van hun voedselkeuze te verdelen in de insecten- en de plantaardig materiaal etende soorten.

Van de eerste groep, de spitsmuizen, is slechts één soort aangetroffen. De bos-spitsmuis is algemeen in ruig begroeide biotopen.

Andere binnen het gebied voorkomende zoogdieren zijn de haas en het konijn. Binnen het onderzoeksgebied is er een duidelijke tweedeling tussen deze twee soorten. Het konijn komt uitsluitend in de zandige delen van het gebied voor. Dit biotoop is beperkt tot opgehoogde gebieden als wegen en de bebouwde kom. De herkomst van deze populaties is niet geheel duidelijk. Mogelijk betreft het nakomelingen van ontsnapte of losgelaten exemplaren.

Hazen komen binnen het gehele onderzoeksgebied voor op de open graslanden en akkers. Beide soorten zijn zowel landelijk als provinciaal talrijk.

Van de vleermuizen zijn tot dusverre slechts twee soorten uit het gebied bekend; dwergvleermuis en laatvlieger. Beiden zijn, zoals alle in Nederland voorkomende vleermuizen, insecteneter.

Van de kleine marterachtigen komen binnen het gebied twee soorten voor. Dit zijn hermelijn en wezel.

Amfibieën

Binnen het gebied Heerhugowaard-zuid komen vijf soorten amfibieën voor: kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad, groene kikker, bruine kikker.

6.4 Milieuhygiënische aspecten

Ten aanzien van de milieuhygiënische aspecten (lucht, water, geluid en bodem) wordt opgemerkt dat deze overeenkomt met het algemene beeld dat in Nederland in agrarische polderlandschappen wordt aangetroffen. In het MER zal hier dieper op in worden gegaan.

7. EFFECTBESCHRIJVING

7.1 Algemeen

Binnen een gebied van 300 ha wordt een geheel nieuw landschap gecreëerd, waarbij enkele oude elementen in het nieuwe landschap worden ingepast. Meer dan de helft van het plangebied Heerhugowaard-Zuid (177 ha) wordt getransformeerd tot een waterrijk recreatiegebied.

Door realisatie van het voorgestelde recreatiegebied gaan grote delen van het gebied op de schop. Hierdoor verdwijnt het bestaande milieu op die specifieke plekken. Grote hoeveelheden grond komen vrij voor hergebruik binnen de onderzoekslocatie dan wel afvoer. Hoewel karakteristieken bewaard zullen blijven, zal het totale karakter van het gebied ingrijpend veranderen. Binnen dit nieuwe landschap dat als hoofdfunctie recreatie krijgt, geldt echter ook een hoge natuurdoelstelling.

In de nieuwe situatie zal er een verkeeraantrekkende werking van het gebied uitgaan. Ook zullen er dagen zijn, met name tijdens vakantieperiodes en in weekenden, dat het aantal mensen dat in het gebied verblijft vele malen groter is dan in de huidige situatie. Een scala van activiteiten zal in de nieuwe situatie worden

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 16 van 19

uitgevoerd: van pick-nicken tot "bootje varen".

Hieronder wordt voor de verschillende milieucompartimenten aangegeven waar de belangrijkste effecten te verwachten zijn. Hierbij wordt niet alleen uitgegaan van de effecten van het plan op zich maar ook op de effecten die ontstaan door de aanleg tijdens de realisatiefase. In het overzicht is het aspect "waterkwaliteit", eigenlijk behorend bij de milieuhygiënische aspecten apart genomen. De reden hiertoe ligt bij het voornemen een waterpartij van 75 ha te creëren.

In het MER zullen voor de verschillende varianten de verwachte milieu-effecten aan vooraf opgestelde criteria worden getoetst.

7.2 Het abiotisch milieu

Tot het abiotisch milieu, de drager van natuur en landschap, behoren de aspecten geologie, geomorfologie, bodem en (geo-)hydrologie. Het effect van de ingreep zal tot enkele meters onder het huidige maaiveld merkbaar zijn (uitgraven van een nieuwe waterpartij, nieuwe hydrologische situatie). Dit betekent dat er onomkeerbare effecten, met name op het gebied van geomorfologie, bodem en waterhuishouding, merkbaar zullen zijn. Deze effecten worden in het MER beschreven.

7.3 Landschap en ruimtegebruik

Bij de planvorming is rekening gehouden met de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden (het betreft vooral stolpboerderijen met de bijbehorende groenstructuren). Deze waardevolle elementen zijn ingepast in het plan. In het MER zal moeten worden nagegaan of het behoud van deze elementen tijdens de uitvoeringsfase maar ook na realisatie van het plan gewaarborgd zijn.

Tevens zal worden ingegaan op de belevingswaarde van deze elementen. Immers, het agrarische landschap dat onlosmakelijk met deze elementen is verbonden, verdwijnt.

7.4 Ecologie (flora en fauna)

Slechts enkele delen in het plangebied worden behouden. Een gebied van 75 ha wordt vergraven. Hier zal de in de huidige situatie aanwezige flora en fauna geheel verdwijnen. Ter plaatse van andere deelgebieden wordt bosgebied aangeplant. Voorts zal zowel ter plaatse van de te behouden gebiedsdelen als ter plaatse van de "nieuwe natuur" sprake zijn van recreatiedruk.

In het MER dient toetsing van de natuurwaarden te worden uitgevoerd.

Bij de effectvoorspelling dient rekening te worden gehouden met het effect van de realisatiefase op de te behouden maar ook op de te ontwikkelen terreindelen.

De ligging en de functie van het plangebied ten opzichte van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur en andere relevante "groenplannen" zullen in het MER worden betrokken.

7.5 Milieuhygiënische aspecten

In dit kader, waarbij gedacht moet worden aan de kwaliteit van water, lucht, geluid, bodem en grondwater wordt vermeld dat het hier vooral gaat om:

- de hinder van werkverkeer tijdens de aanlegfase zowel binnen het plangebied als buiten het plangebied (b.v. geluidhinder aan de gevel van blijvende woningen)
- de verkeeraantrekkende werking van het recreatiegebied na realisatie; de effecten hiervan op de luchtkwaliteit in de omgeving alsook geluidhinder bij files; deze effecten zullen met name buiten het plangebied een rol spelen.
- effecten van mensen: vervuiling van het plangebied en van de omgeving door zwerfvuil.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 17 van 19

7.6

Waterkwaliteit

In de planontwikkeling is voorzien in twee stelsels: stedelijk water en polderwater. Nagegaan zal worden of de inrichting van dit stelsel zich verder zal kunnen ontwikkelen volgens de watersystemen zoals aangegeven in de Vierde Nota Waterhuishouding. Bekeken dient te worden of er voldoende informatie aanwezig is om de verwachte ontwikkelingen af te zetten tegen de thema's "Verdroging" (vasthouden gebiedseigen water, hergebruik water, variabel peil), "Emissies" (bijv. uitloging bouwmaterialen, afvalwater, verkeer) en "Waterbodems" (bijv. baggerberging, tegengaan verontreiniging plas en verdere verontreiniging polderwater, sanering urgente gevallen).

Voor de kwantiteit dient met name te worden gekeken of de geplande waterketen (infiltratie, afkoppeling van verhard oppervlak, rioolstelsel, scheiding afvalwater, doorstroming) voldoende is gedimensioneerd om de voorziene waterkwaliteit, in samenhang met de aan het water toebedeelde functie, te garanderen. Tevens dient nagegaan te worden of de scheiding van het stelsel (polder- en stedelijk water) zo zal worden uitgevoerd dat de kans op vermenging van de systemen (bijv. door "overflow") tot een aanvaard minimum zal worden beperkt met in achtneming van de ontwikkeling in het plangebied.

Ten aanzien van de kwaliteit kan nog worden opgemerkt dat moeten worden bekeken of de inrichting van de plas (diepte, oeverinrichting, vegetatie, wegvangen van wegdekwater) en het beheer (b.v. maaien) de ontwikkeling naar een water waarvan de kwaliteit voldoet aan de gewenste doelstelling (stedelijk water, tevens geschikt voor recreatie en natuur), haalbaar is.

De verwachte ontwikkelingen voor beide scenario's (autonoom en nieuwe structuur) zullen uiteindelijk worden gewaardeerd op veerkracht en duurzaamheid van het systeem. Voor veerkracht zal worden gekeken in hoeverre het systeem zelfvoorzienend, herstellend en zelfregulerend is. Voor het duurzaamheidsprincipe zal worden uitgegaan van:

- niet afwentelen (probleem niet afwentelen op andere gebieden of op de volgende generatie)
- flexibiliteit
- benutten natuurlijke kenmerken en processen
- terugdringen ongewenste stoffen
- multifunctionaliteit

Bovenstaande uitgangspunten zijn afgeleid van de 4e Nota Waterhuishouding.

7.7

Overige aspecten

In de categorie "overige aspecten" dient aandacht te worden besteed aan de effecten van grote partijen vrijkomende grond. Bij voorkeur wordt het project met een geloten grondbalans uitgevoerd. Dit kan echter gevolgen hebben voor het waterpeil (mogelijk kan een "gesloten grondbalans" alleen gerealiseerd worden indien minder diep ontgraven wordt). Een en ander dient in samenhang met het inrichtings- en beheersplan voor de waterpartij, dat momenteel wordt opgesteld, te worden benaderd.

Indien een gesloten grondbalans niet mogelijk blijkt, zal grond naar een locatie buiten het studiegebied moeten worden afgevoerd. Ook deze effecten dienen in beeld te worden gebracht.

Een ander aspect is dat in de polder Heerhugowaard-Zuid een tijdelijk slibdepot zal worden ingericht. In dit tijdelijke slibdepot zal het slib uit de boezem en de gemeentelijke waterlopen tijdelijk worden opgeslagen. Dit kan effect hebben op de huidige toestand van het milieu en daarmee op de toekomstige ontwikkelingen. Een en ander dient in het MER inzichtelijk te worden gemaakt.

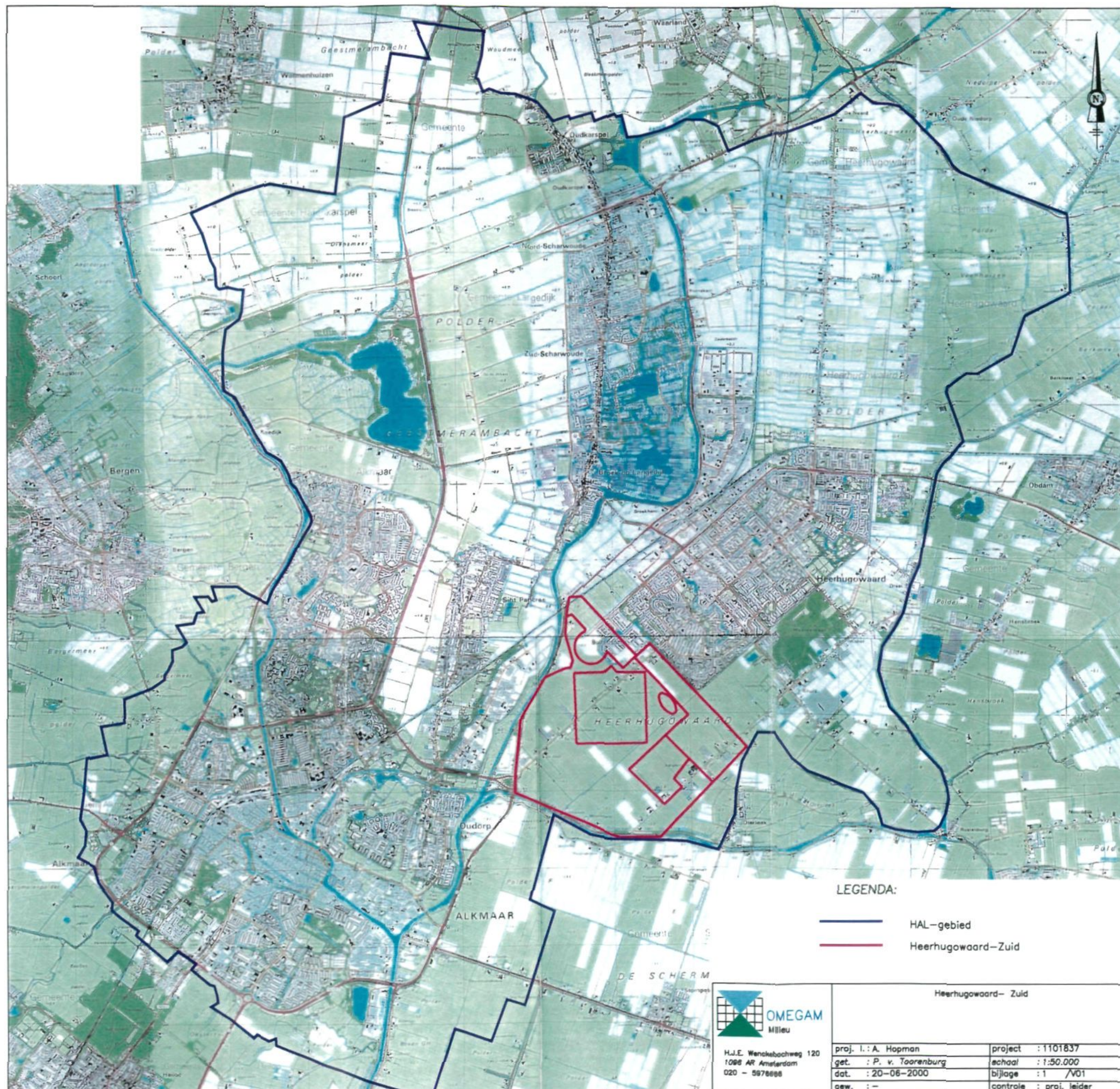
2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle	Rapport	1101837/VOI
	Afdeling Bodem	Pgn. 18 van 19

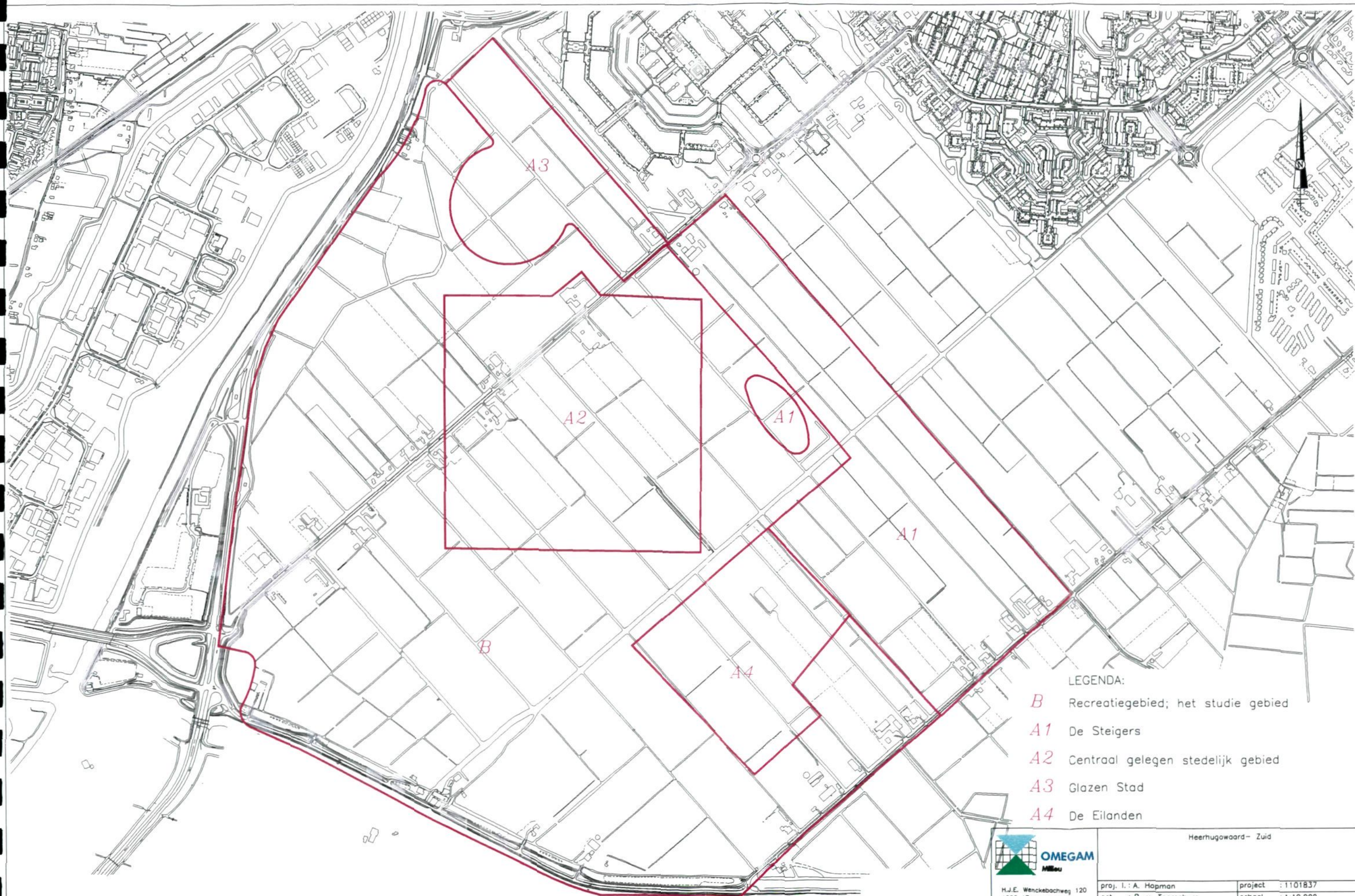
8. OVERIGE OPMERKINGEN

Tot slot wordt vermeld dat:

- een vergelijking van de alternatieven op milieu-effecten onderdeel zal uitmaken van het MER,
- de leemten in kennis en informatie in het MER zullen worden aangegeven.

2000-09-11/AH/SL	Startnotitie MER recreatiegebied Heerhugowaard-zuid	
Controle 	Rapport	1101837/VO1
	Afdeling Bodem	Pgn. 19 van 19

LEGENDA:

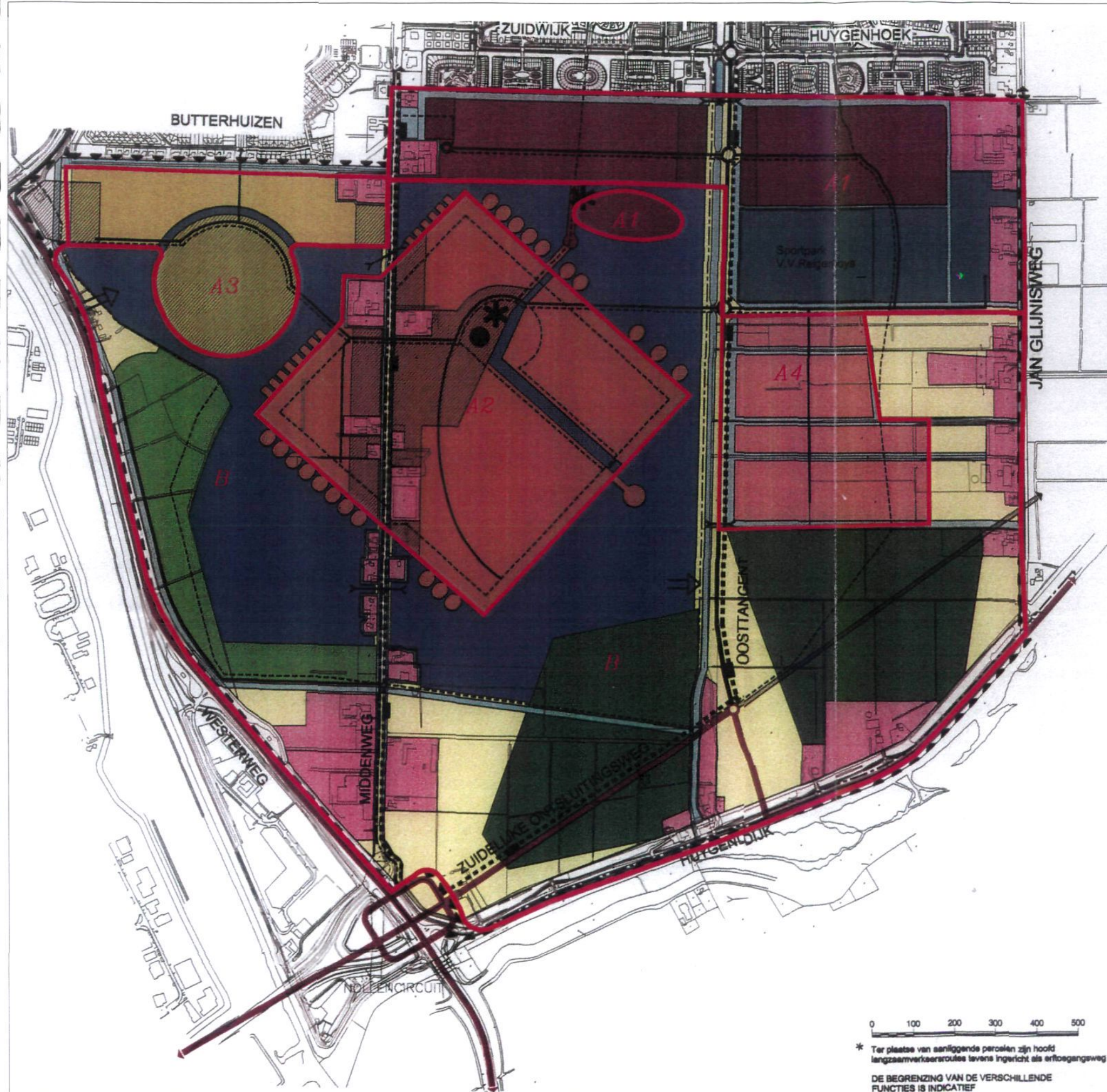
- B* Recreatiegebied; het studie gebied
- A1* De Steigers
- A2* Centraal gelegen stedelijk gebied
- A3* Glazen Stad
- A4* De Eilanden

H.J.E. Wenckebachweg 120
1096 AR Amsterdam
020 - 5976666

Heerhugowaard - Zuid

proj. l. : A. Hopman	project : 1101837
get. : P. v. Toorenburg	schaal : 1:10.000
dat. : 20-06-2000	bijlage : 2 /V01
gew. : -	controle : proj. leider

VERKLARING

- Woongebied "Stad van de Zon"
- Woongebied "De Glazen Stad en De Groene Wallen"
- Woongebied "De Steigers"
- Sportieve recreatie-, voorzieningen-, en woongebied "Sportlandgoed"
- Woon- en recreatiegebied "De Eilanden"
- Zone voor maatschappelijke voorzieningen, kleinschalige bedrijvigheid en detailhandel
- Intensieve recreatie
- Extensief groen/weldi
- Extensief groen/bos
- Te handhaven perceel
- Stedelijk water
- Polderwater
- Inlaat water
- Duiker
- Gebiedsontsluitingsweg (rijks/provinciaal)
- Gebiedsontsluitingsweg-reservering (rijks/provinciaal)
- Gebiedsontsluitingsweg
- Erf toegangsweg
- Hoofd langzaamverkeersroute *
- Langzaamverkeersroute
- Busverbinding met haltes
- Verkoop punt motorbrandstoffen
- plengrens
- Lokatie basisschool
- Lokatie wijkcentrum

- B** Recreatiegebied; het studie gebied
- A1** De Steigers
- A2** Centraal gelegen stedelijk gebied
- A3** Glazen Stad
- A4** De Eilanden

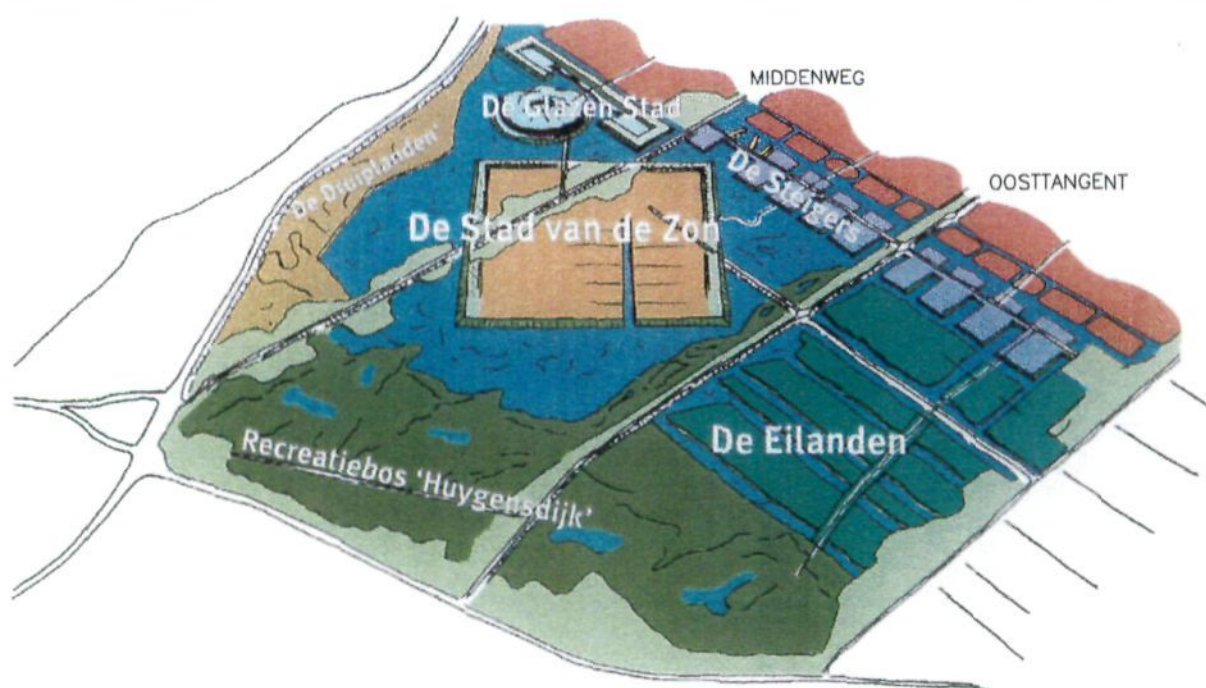

H.J.E. Wenckebachweg 120
1096 AR Amsterdam
020 - 5976666

Heerhugowaard- Zuid

proj. l.: A. Hopman	project : 1101837
get. : P. v. Toorenburg	schaal : 1:10.000
dat. : 20-06-2000	bijlage : 3 / V01
gew. : -	controle : proj. leider

* Ter plaatse van aanliggende percelen zijn hoofd langzaamverkeersroutes tevens ingericht als erf toegangsweg
DE BEGRENZING VAN DE VERSCHILLENDE FUNCTIES IS INDICATIEF

Heerhugowaard-Zuid

bron: Structuurplan Heerhugowaard-Zuid

Heerhugowaard - Zuid

Planconcept

proj. l.: A. Hopman

get. : P. v. Toorenburg

dat. : 20-06-2000

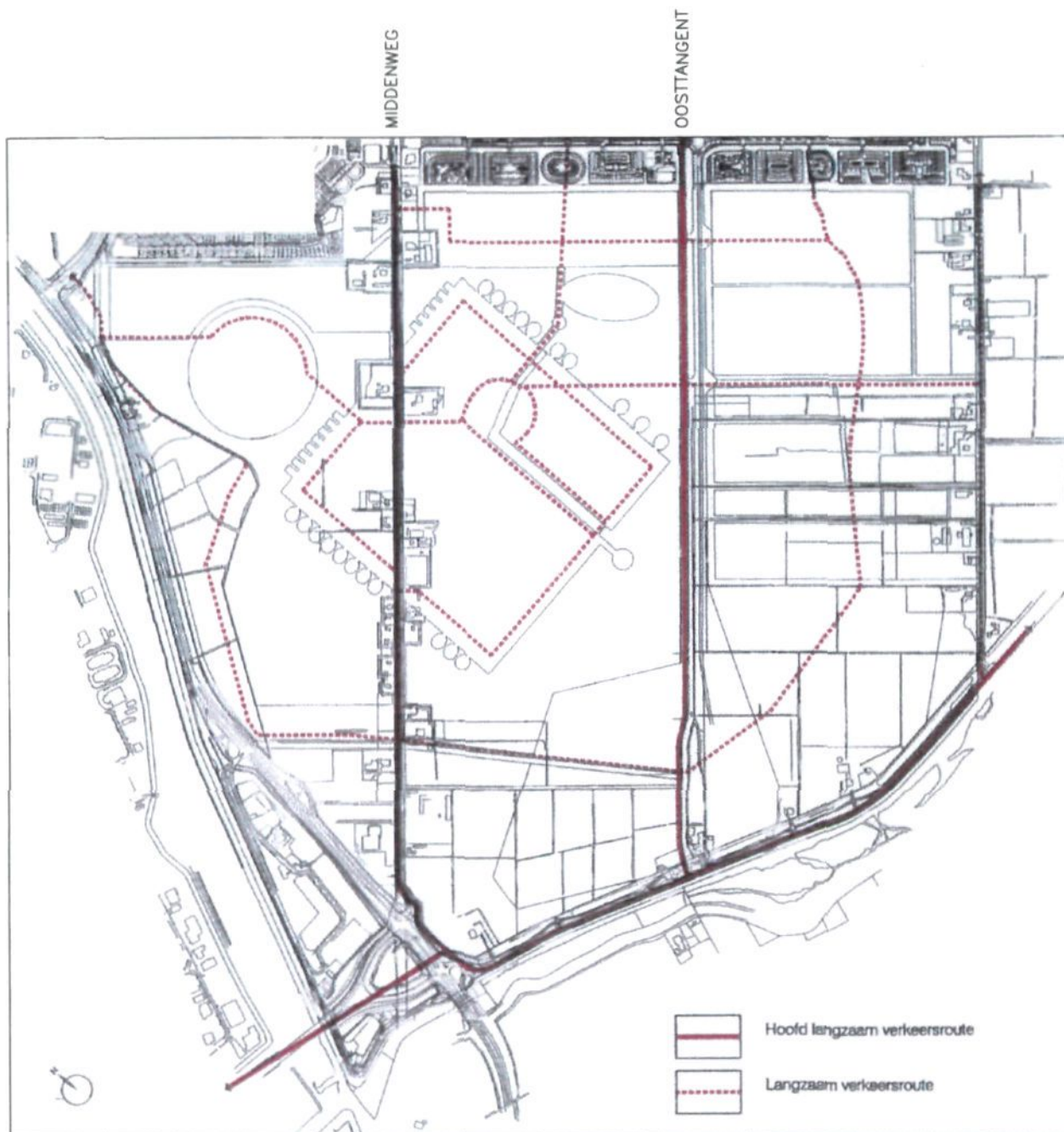
gew. : -

project : 1101837

schaal : -

bijlage : 4 /V01

controle : proj. leider

bron: Structuurplan Heerhugowaard-Zuid

OMEGAM
Milieu

Heerhugowaard - Zuid

Hoofdstructuur langzaam verkeer

proj. l. : A. Hopman

get. : P. v. Toorenburg

dat. : 20-06-2000

gew. : -

project : 1101837

schaal : -

bijlage : 5 /V01

controle : proj. leider

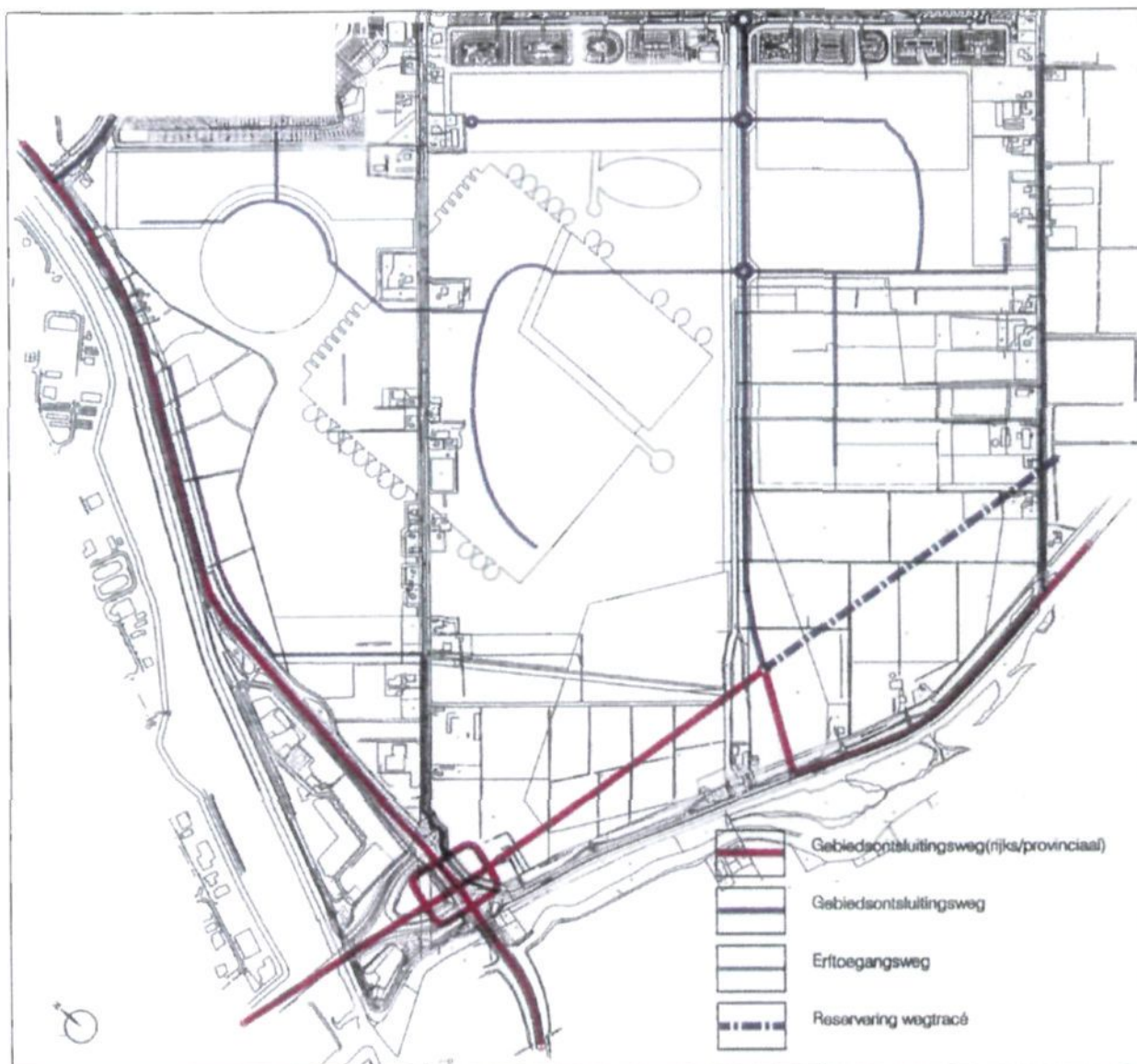
bron: Structuurplan Heerhugowaard-Zuid

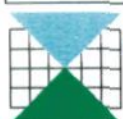
OMEGAM
Milieu

Heerhugowaard - Zuid
Hoofdstructuur openbaar vervoer

proj. l. : A. Hopman	project : 1101837
get. : P. v. Toorenborg	schaal : -
dat. : 20-06-2000	bijlage : 6 /V01
gew. : -	controle : proj. leider

bron: Structuurplan Heerhugowaard-Zuid

OMEGAM
Milieu

Heerhugowaard - Zuid

Hoofdstructuur autoverkeer

proj. l. : A. Hopman
get. : P. v. Toorenburg
dat. : 20-06-2000
gew. : -

project : 1101837
schaal : -
bijlage : 7 /V01
controle : proj. leider